

Βρυξέλλες, 16 Οκτωβρίου 2023
(OR. en)

14248/23

**Διοργανικός φάκελος:
2023/0373(COD)**

ENV 1129
MI 862
IND 535
CONSOM 367
COMPET 996
MARE 22
PECHE 439
RECH 452
SAN 593
ENT 215
ECOFIN 1053
CODEC 1895

ΠΡΟΤΑΣΗ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	16 Οκτωβρίου 2023
Αποδέκτης:	κα Thérèse BLANCHET, Γενική Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2023) 645 final
Θέμα:	Πρόταση – ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με την πρόληψη των απωλειών κόκκων πλαστικού με σκοπό τη μείωση της ρύπανσης από μικροπλαστικά

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2023) 645 final.

σνημμ.: COM(2023) 645 final

Βρυξέλλες, 16.10.2023
COM(2023) 645 final

2023/0373 (COD)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**σχετικά με την πρόληψη των απωλειών κόκκων πλαστικού με σκοπό τη μείωση της
ρύπανσης από μικροπλαστικά**

{SEC(2023) 346 final} - {SWD(2023) 330 final} - {SWD(2023) 332 final} -
{SWD(2023) 333 final}

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Το 2018 η στρατηγική της ΕΕ για τις πλαστικές ύλες σε μια κυκλική οικονομία¹ αναγνώρισε τους κινδύνους που ενέχουν τα μικροπλαστικά και υποστήριξε την υιοθέτηση καινοτόμων λύσεων που αποβλέπουν στην αντιμετώπιση διάφορων πηγών μικροπλαστικών. Το 2019 η ομάδα κύριων επιστημονικών συμβούλων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναγνώρισε τους δυνητικούς κινδύνους που ενέχουν τα μικροπλαστικά και πρόκρινε την προληπτική δράση². Το 2020, ως επακόλουθο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας³, το σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία 2.0⁴ δέσμευσε την Επιτροπή να αντιμετωπίσει την παρουσία μικροπλαστικών στο περιβάλλον με τους εξής τρόπους:

- περιορισμός των μικροπλαστικών που προστίθενται σκόπιμα σε προϊόντα·
- αντιμετώπιση των ακούσιων διαφυγών μικροπλαστικών με την ανάπτυξη, μεταξύ άλλων, μέτρων τυποποίησης, μέτρων πιστοποίησης και κανονιστικών μέτρων, καθώς και με την εναρμόνιση των μεθόδων μέτρησης των διαφυγών.

Το 2021 στο «σχέδιο δράσης για μηδενική ρύπανση του αέρα, των υδάτων και του εδάφους»⁵, η Επιτροπή πρότεινε η ΕΕ να μειώσει, έως το 2030, τις (εκούσιες και ακούσιες) διαφυγές μικροπλαστικών στο περιβάλλον κατά 30 %.

Στις 25 Σεπτεμβρίου η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε κανονισμό για τον περιορισμό των μικροπλαστικών που προστίθενται σκόπιμα σε προϊόντα⁶. Η παρούσα πρόταση για την πρόληψη των απωλειών κόκκων πλαστικού στο περιβάλλον και η συνοδευτική εκτίμηση επιπτώσεων απορρέουν από τις δεσμεύσεις της Επιτροπής σχετικά με τις ακούσιες διαφυγές μικροπλαστικών.

1.1 Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Οι απώλειες κόκκων πλαστικού στο περιβάλλον αποτελούν την 3^η μεγαλύτερη πηγή ακούσιες διαφυγές μικροπλαστικών. Άλλες κύριες πηγές είναι τα χρώματα, τα ελαστικά

¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, «Ευρωπαϊκή στρατηγική για τις πλαστικές ύλες σε μια κυκλική οικονομία» [(COM)2018 028 final].

² [Scientific opinion on the environmental and health risks of microplastic pollution](#) (Επιστημονική γνώμη σχετικά με τους κινδύνους της ρύπανσης από μικροπλαστικά για το περιβάλλον και την υγεία), Απρίλιος 2019.

³ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, «Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία» [[COM\(2019\) 640](#)].

⁴ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, «Ένα νέο σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία — Για μια πιο καθαρή και πιο ανταγωνιστική Ευρώπη» [COM(2020) 98 final].

⁵ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών «Πορεία προς έναν υγιή πλανήτη για όλους — Σχέδιο δράσης της ΕΕ για μηδενική ρύπανση των υδάτων, του αέρα, και του εδάφους» [COM(2021) 400 final].

⁶ Κανονισμός (ΕΕ) 2023/2055 της Επιτροπής, της 25ης Σεπτεμβρίου 2023, για την τροποποίηση του παραρτήματος XVII του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την καταχώριση, την αξιολόγηση, την αδειοδότηση και τους περιορισμούς των χημικών προϊόντων (REACH) όσον αφορά τα μικροσωματίδια συνθετικών πολυμερών – C/2023/6419 final

οχημάτων, τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα, τα γεωυφάσματα και, σε μικρότερο βαθμό, οι κάψουλες απορρυπαντικών. Η πρόληψη της διαφυγής μικροπλαστικών από αυτές τις πηγές ενδέχεται να απαιτεί σημαντικές υποκαταστάσεις ή αλλαγές στα χαρακτηριστικά των προϊόντων. Αντιθέτως, οι απώλειες κόκκων πλαστικού οφείλονται σε άγνοια και κακό χειρισμό και, ως εκ τούτου, μπορούν να μειωθούν με τη λήψη άμεσων μέτρων για την πρόληψη της εν λόγω αποφευκτής ρύπανσης. Το γεγονός αυτό καθιστά τους κόκκους πλαστικού ιδιαίτερα κατάλληλους για πολιτική παρέμβαση.

Οι κόκκοι πλαστικού, οι οποίοι αποκαλούνται και πλαστικά σφαιρίδια, σβώλοι, συσσωματώματα προπαραγωγής και σφαιρίδια ρητίνης, είναι η βιομηχανική πρώτη ύλη που χρησιμοποιείται για όλη την παραγωγή πλαστικών υλών. **Οι τρέχουσες πρακτικές για τον χειρισμό κόκκων πλαστικού οδηγούν σε απώλειες σε όλα τα στάδια της αλυσίδας εφοδιασμού, ιδίως στην παραγωγή (παρθένων ή ανακυκλωμένων), την επεξεργασία, τη μεταφορά και άλλες δραστηριότητες εφοδιαστικής και διαχείρισης αποβλήτων.** Αφού βρεθούν στο περιβάλλον, είναι σχεδόν αδύνατο να παγιδευτούν ξανά. Η κινητικότητά τους αποτελεί επιβαρυντικό παράγοντα. Όπως όλα τα μικροπλαστικά, οι κόκκοι πλαστικού που διαφεύγουν από βιομηχανικές εγκαταστάσεις ή κατά τη μεταφορά μεταφέρονται εύκολα μέσω του αέρα και μέσω των χερσαίων επιφανειακών υδάτων και των θαλάσσιων ρευμάτων και μπορούν επίσης να βρεθούν στο έδαφος (συμπεριλαμβανομένων των γεωργικών εκτάσεων).

Τέσσερις τύποι δυσμενών επιπτώσεων μπορούν να παρατηρηθούν από τις απώλειες κόκκων πλαστικού: για το περιβάλλον, για το κλίμα, ενδεχομένως για την ανθρώπινη υγεία, και για την οικονομία. Ορισμένες από αυτές τις επιπτώσεις αφορούν συγκεκριμένα τους κόκκους, ενώ άλλες σχετίζονται με τα μικροπλαστικά εν γένει. Είναι γνωστό ότι οι κόκκοι πλαστικού καταναλώνονται από διάφορα θαλάσσια και παράκτια είδη (π.χ. θαλάσσιες χελώνες, θαλάσσια πτηνά και οστρακοειδή). Εάν καταποθούν, μπορούν να προκαλέσουν σωματική βλάβη ή θάνατο. Εάν δεν μπορούν να διέλθουν από το πεπτικό σύστημα, ενδέχεται να οδηγήσουν σε υποσιτισμό ή λιμοκτονία. Η δυνατότητά τους να λειτουργήσουν ως φορέας προσροφημένων τοξικών ουσιών ή παθογόνων μικροοργανισμών, όπως όλα τα μικροπλαστικά, αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του προβλήματος. Τα πλαστικά και τα μικροπλαστικά συμβάλλουν στην κλιματική αλλαγή, καθώς αποτελούν πρόσθετη πηγή τόσο των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου όσο και της πίεσης που ασκείται στα οικοσυστήματα και στη βιοποικιλότητα. Πράγματι, αέρια του θερμοκηπίου εκπέμπονται καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής των πλαστικών, από την παραγωγή έως τις διεργασίες αποδόμησης, ενώ τα πλαστικά στους ωκεανούς ενδέχεται επίσης να επηρεάσουν την ικανότητα των ωκεανών να απορροφούν και να δεσμεύουν διοξείδιο του άνθρακα. Οι άνθρωποι εκτίθενται σε μικροπλαστικά μέσω του αέρα και των τροφίμων. Υπάρχουν πιθανές αρνητικές οικονομικές επιπτώσεις από τα μικροπλαστικά, συμπεριλαμβανομένων των κόκκων πλαστικού, σε τοπικές δραστηριότητες όπως η εμπορική αλιεία και η γεωργία (π.χ. μειωμένη αλίευση λόγω επιπτώσεων στους θαλάσσιους οικοτόπους, τα οικοσυστήματα και την άγρια πανίδα), καθώς και στον τουρισμό και την αναψυχή (π.χ. μειωμένη ελκυστικότητα ή κλείσιμο παραλιών και ευάλωτων περιοχών, όπως εθνικά πάρκα, ποταμοί και λίμνες).

Κάθε χρόνο παράγονται και διακινούνται μεγάλες ποσότητες κόκκων πλαστικού, τόσο σε παγκόσμιο επίπεδο όσο και στην ΕΕ (περίπου 57 εκατομμύρια τόνοι στην ΕΕ το 2021). Σύμφωνα με εκτιμήσεις, **το 2019 στην ΕΕ χάθηκαν στο περιβάλλον μεταξύ 52 140 και 184 290 τόνοι κόκκων πλαστικού. Αυτό ισοδυναμεί με 2100 έως 7300 φορτηγά γεμάτα κόκκους ετησίως.**

Τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν για την υποστήριξη της συνοδευτικής εκτίμησης επιπτώσεων και της αρχικής εκτίμησης επιπτώσεων, καθώς και η δημόσια διαβούλευση και μια πρόσθετη διαβούλευση που απευθύνεται στις ΜΜΕ, δείχνουν ότι τα ενδιαφερόμενα μέρη τάσσονται υπέρ της ανάληψης δράσεων από δημόσιες αρχές όλων των επιπέδων για τη μείωση της ρύπανσης από μικροπλαστικά. Τα ενδιαφερόμενα μέρη αναφέρουν επίσης ως μέσο δράσης το εθελοντικό έργο του κλάδου σε αυτόν τον τομέα, ιδίως το πρόγραμμα «Operation Clean Sweep®» (OCS).

Η παρούσα πρόταση αποσκοπεί στη **μείωση των απωλειών κόκκων πλαστικού στο περιβάλλον** και θα οδηγήσει σε μείωση κατά 54 % έως 74 % σε σύγκριση με την τιμή αναφοράς, που ισοδυναμεί με μείωση κατά 6 % της συνολικής ποσότητας ακούσιων διαφυγών μικροπλαστικών. Σύμφωνα με τον συνολικό στόχο της Επιτροπής για μείωση κατά 30 % των μικροπλαστικών που διαφεύγουν στο περιβάλλον, η πρόταση θα συμβάλει στη **διατήρηση των οικοσυστημάτων και της βιοποικιλότητας, μειώνοντας τις δυνητικές επιπτώσεις στην υγεία και ωφελώντας τις τοπικές οικονομικές δραστηριότητες**. Έχει επίσης τη δυνατότητα να βελτιώσει τις πληροφορίες σχετικά με την έκταση των απωλειών κόκκων σε ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού κόκκων πλαστικού. Οι λιγότερο αυστηρές απαιτήσεις για τις ΜΜΕ θα διασφαλίσουν τον κατάλληλο μετριασμό των δυνητικών επιπτώσεων στις δραστηριότητές τους.

1.2 Συνέπεια με άλλες πολιτικές της ΕΕ

Η πρόταση σχετικά με την πρόληψη των απωλειών κόκκων πλαστικού στο περιβάλλον υποστηρίζει τους στόχους της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και συμβάλλει στην επίλυση της τριπλής κρίσης της κλιματικής αλλαγής, της ρύπανσης και της απώλειας βιοποικιλότητας. Θα ενισχύσει επίσης γενικές στρατηγικές, όπως η στρατηγική για τις πλαστικές ύλες, το σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία και το σχέδιο δράσης για μηδενική ρύπανση. Η ρύπανση από μικροπλαστικά προέρχεται από:

1. εγκαταλειφθέντα, απορριφθέντα ή με ακατάλληλο τρόπο διατεθέντα μεγαλύτερα πλαστικά προϊόντα και την αποδόμησή τους σε μικρότερα πλαστικά τεμάχια στο περιβάλλον·
2. μικροπλαστικά που προστίθενται σκόπιμα σε ορισμένα προϊόντα, όπως τα καλλυντικά, τα οποία τελικά καταλήγουν στο περιβάλλον· και
3. μικροπλαστικά που διαφεύγουν ακούσια, κυρίως λόγω της εκτριβής κατά τη χρήση ή λόγω κακού χειρισμού.

Ως προς τα «**μακροπλαστικά**», η Ένωση έχει ήδη λάβει σειρά ρυθμιστικών μέτρων για την αντιμετώπιση της ρύπανσης που προέρχεται από τα μεγάλα πλαστικά προϊόντα τα οποία διαφεύγουν στο περιβάλλον, μεταξύ άλλων την οδηγία για τα πλαστικά μίας χρήσης⁷, την οδηγία-πλαίσιο για τα απόβλητα⁸, την οδηγία για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας⁹ και την οδηγία-πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική¹⁰. Τα μέτρα αυτά

⁷ Οδηγία (ΕΕ) 2019/904 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2019, σχετικά με τη μείωση των επιπτώσεων ορισμένων πλαστικών προϊόντων στο περιβάλλον (ΕΕ L 155 της 12.6.2019, σ. 1).

⁸ Οδηγία 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2008, για τα απόβλητα και την κατάργηση ορισμένων οδηγιών (ΕΕ L 312 της 22.11.2008, σ. 3).

⁹ Οδηγία 94/62/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1994, για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας (ΕΕ L 365 της 31.12.1994, σ. 10).

συμβάλλουν στη μείωση της παραγωγής πλαστικών αποβλήτων, στη βελτίωση της συλλογής και της ανακύκλωσής τους και στην παροχή κινήτρων για τη χρήση ανακυκλωμένου υλικού σε νέα προϊόντα, μειώνοντας έτσι την ποσότητα πλαστικών απορριμμάτων στο περιβάλλον.

Όσον αφορά τα «**μικροπλαστικά που διαφεύγουν ακούσια**», πέραν των κόκκων πλαστικού, η Επιτροπή εξέτασε διάφορες άλλες κύριες πηγές ακούσιας διαφυγής, όπως χρώματα, ελαστικά οχημάτων, συνθετικά υφάσματα, γεωυφάσματα και, σε μικρότερο βαθμό, κάψουλες απορρυπαντικών. Μέτρα για την αντιμετώπιση της διαφυγής μικροπλαστικών από ελαστικά οχημάτων έχουν ήδη συμπεριληφθεί στην πρόταση κανονισμού EURO 7. Η προκαταρκτική ανάλυση των άλλων πηγών αποκάλυψε αβεβαιότητες και κενά δεδομένων και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι άλλα μέσα πολιτικής ενδέχεται να είναι καταλληλότερα για την αντιμετώπισή τους. Απαιτούνται περισσότερες πληροφορίες και πρόσθετη ανάλυση προκειμένου να προσδιοριστούν οι καταλληλότερες παρεμβάσεις. Για τις πηγές αυτές μπορούν να εκπονηθούν χωριστές εκτιμήσεις επιπτώσεων, όπου κρίνεται σκόπιμο και αναγκαίο, για την υποστήριξη πιθανών προτάσεων για την αντιμετώπιση των διαρροών μικροπλαστικών από τις εν λόγω πηγές.

Όσον αφορά τις **βιομηχανικές εκπομπές**, η οδηγία για τις βιομηχανικές εκπομπές (OBE)¹¹ είναι η νομοθετική πράξη που ρυθμίζει και διαχειρίζεται τις εκπομπές από μεγάλες βιομηχανικές εγκαταστάσεις. Οι απώλειες κόκκων πλαστικού δεν εξετάζονται ειδικά στα συμπεράσματα των υφιστάμενων βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών. Οι κανόνες που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να εφαρμόζονται με την επιφύλαξη της εφαρμογής της OBE.

Η πρόταση για την πρόληψη των απωλειών κόκκων πλαστικού στο περιβάλλον συμπληρώνει τις διατάξεις για τους κόκκους πλαστικού που περιέχονται στον **περιορισμό REACH για τα μικροπλαστικά που προστίθενται σκόπιμα στα προϊόντα**. Ο περιορισμός αυτός αντιμετωπίζει τους κόκκους πλαστικού ως αποφευκτική πηγή διαφυγής, επιβάλλοντας δύο υποχρεώσεις στους οικονομικούς φορείς: 1) παροχή πληροφοριών σχετικά με τη χρήση και την απόρριψη κόκκων πλαστικού, π.χ. μέσω επισήμανσης, και 2) υποβολή εκθέσεων σχετικά με τις εκτιμήσεις των ποσοτήτων που διαφεύγουν, σε ετήσια βάση. Αν και αυξάνονται οι πληροφορίες σχετικά με τις χρήσεις και τις απώλειες κόκκων πλαστικού, οι υποχρεώσεις αυτές δεν προσδιορίζονται περαιτέρω και δεν θεσπίζεται μεθοδολογία για τον τρόπο εκτίμησης των απωλειών. Οι συνολικές υποχρεώσεις και η τυποποιημένη μεθοδολογία που περιλαμβάνονται στην παρούσα νέα πρόταση θα συμβάλουν στην πρόληψη των απωλειών κόκκων πλαστικού στην πηγή και θα βελτιώσουν τις πληροφορίες που συλλέγονται σχετικά με τις εκτιμώμενες διαφυγές.

Η πρόταση συνάδει με τη μη δεσμευτική σύσταση της σύμβασης για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος του Βορειοανατολικού Ατλαντικού (**OSPAR**) σχετικά με τους κόκκους πλαστικού, προωθώντας πρότυπα πρόληψης και συστήματα πιστοποίησης για ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού πλαστικών¹². Ο Διεθνής Ναυτιλιακός Οργανισμός (**ΔΝΟ**)

¹⁰ Οδηγία 2008/56/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 2008, περί πλαισίου κοινοτικής δράσης στο πεδίο της πολιτικής για το θαλάσσιο περιβάλλον (ΕΕ L 164 της 25.6.2008, σ. 19).

¹¹ Οδηγία 2010/75/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, περί βιομηχανικών εκπομπών (ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης) (ΕΕ L 334 της 17.12.2010, σ. 17).

¹² Recommendation 2021/06 on the reduction of plastic pellet loss into the marine environment (Σύσταση 2021/06 σχετικά με τη μείωση της απώλειας κόκκων πλαστικού στο θαλάσσιο περιβάλλον), 2021.

εξετάζει τη θαλάσσια μεταφορά κόκκων πλαστικού σε εμπορευματοκιβώτια και αξιολογεί τόσο τα οικειοθελή όσο και τα υποχρεωτικά μέτρα, τα οποία θα υπάγουν τους φορείς διαχείρισης κόκκων πλαστικού σε αυστηρότερες απαιτήσεις.

Στόχος της πρότασης είναι να ανοίξει ο δρόμος για τη θέσπιση διατάξεων σχετικά με τα μικροπλαστικά στο πλαίσιο των εν εξελίξει διαπραγματεύσεων για μια **παγκόσμια συνθήκη για τη ρύπανση από πλαστικά**. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της «τονίζουν την ανάγκη το μελλοντικό μέσο να περιλαμβάνει μέτρα για τη μείωση της ακούσιας διαφυγής μικροπλαστικών. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει, για παράδειγμα, μέτρα για την ελαχιστοποίηση του κινδύνου διαρροών κόκκων πλαστικού από την παραγωγή, τον χειρισμό και τη μεταφορά»¹³.

Η πρόταση συμβάλλει στην υλοποίηση του **θεματολογίου των Ηνωμένων Εθνών για τη βιώσιμη ανάπτυξη με ορίζοντα το 2030** με γνώμονα τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ), και συγκεκριμένα: στόχος 12 για τη βιώσιμη κατανάλωση και παραγωγή, στόχος 14 για τη διατήρηση και τη βιώσιμη χρήση των ωκεανών, των θαλασσών και των θαλάσσιων πόρων για βιώσιμη ανάπτυξη και στόχος 15 για τη ζωή στη στεριά, μαζί με τους στόχους 3 για την καλή υγεία, 9 για τη βιομηχανία, την καινοτομία και τις υποδομές και 13 για το κλίμα.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

2.1 Νομική βάση

Η παρούσα πρωτοβουλία βασίζεται στο άρθρο 192 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), καθώς θα αυξήσει το επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος σε ολόκληρη την ΕΕ. Αν και θα οδηγήσει επίσης σε περαιτέρω εναρμόνιση του χειρισμού των κόκκων πλαστικού, αποτρέποντας έτσι τον κατακερματισμό της αγοράς λόγω διαφορετικών εθνικών προσεγγίσεων μεταξύ των κρατών μελών, η διάσταση της προστασίας του περιβάλλοντος υπερισχύει.

2.2 Επικουρικότητα

Ένα κοινό σύνολο απαιτήσεων για τον χειρισμό των κόκκων πλαστικού εντός της Ένωσης είναι ουσιαστικής σημασίας για τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος. Όπως όλα τα μικροπλαστικά, οι κόκκοι πλαστικού μεταφέρονται εύκολα από ένα γεωγραφικό σημείο σε ένα άλλο και μπορούν να βρεθούν σε όλα τα περιβάλλοντα, ακόμα και στα πιο απομακρυσμένα. Αν και οι απώλειες κόκκων πλαστικού συνήθως συγκεντρώνονται αρχικά σε μία γεωγραφική περιοχή (βιομηχανικές περιοχές παραγωγής πετροχημικών ή πολυμερών, πλατφόρμες εφοδιαστικής όπως οι λιμένες κ.λπ.), είναι εξαιρετικά ευκίνητες και μπορούν κατόπιν να διασκορπιστούν από χερσαία επιφανειακά ύδατα και ωκεάνια ρεύματα, καθώς και μέσω του αέρα. Ο διασυννοριακός χαρακτήρας του προβλήματος είναι ο σημαντικότερος λόγος ανάληψης δράσης σε επίπεδο ΕΕ. Εάν τα κράτη μέλη ενεργήσουν μεμονωμένα, η δράση θα είναι λιγότερο αποδοτική από πλευράς κόστους και το επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος θα συνεχίσει να μην είναι το βέλτιστο. Υπάρχει επίσης ο κίνδυνος θέσπισης αντικρουόμενων νομοθετημάτων.

¹³ Η πρόταση που υπέβαλε η ΕΕ στο πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών για το περιβάλλον (UNEP) ενόψει της δεύτερης συνόδου της Διακυβερνητικής Επιτροπής Διαπραγματεύσης σχετικά με ένα διεθνές νομικά δεσμευτικό μέσο για τη ρύπανση από πλαστικά (INC-2).

2.3 Αναλογικότητα

Οι απαιτήσεις της πρότασης δεν υπερβαίνουν τα αναγκαία για να μπορούν οι οικονομικοί φορείς που εκμεταλλεύονται εγκαταστάσεις στις οποίες γίνεται χειρισμός κόκκων πλαστικού σε ποσότητες άνω των 5 τόνων ετησίως, καθώς και οι ενωσιακοί μεταφορείς και οι μεταφορείς τρίτων χωρών, να χειρίζονται με ασφάλεια και υπευθυνότητα τους εν λόγω κόκκους πλαστικού. Βασίζονται στις υφιστάμενες βέλτιστες πρακτικές χειρισμού, ιδίως στο πρόγραμμα του κλάδου Operation Clean Sweep® (OCS) και στη μη δεσμευτική σύσταση που εγκρίθηκε από τα συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος του βορειοανατολικού Ατλαντικού (OSPAR). Η αναλογικότητα των απαιτήσεων διασφαλίζεται με τη θέσπιση ελαφρύτερων απαιτήσεων για τις ΜΜΕ, κατά περίπτωση, ως αποτέλεσμα διεξοδικής διαβούλευσης με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Οι εθνικές αρμόδιες αρχές που είναι επιφορτισμένες με την επαλήθευση της συμμόρφωσης του κλάδου θα υποστηρίζονται από το έργο φορέων πιστοποίησης οι οποίοι θα είναι επιφορτισμένοι με την πιστοποίηση. Το σύστημα αυτό θα παρέχει υψηλό βαθμό ασφάλειας δικαίου και θα διευκολύνει τις δραστηριότητες επιβολής.

2.4 Επιλογή της νομικής πράξης

Η πρόταση αποτελεί αυτοτελή νομική πράξη που δεν θα τροποποιήσει την ισχύουσα νομοθεσία. Καθορίζει απαιτήσεις που πρέπει να εφαρμόζονται από ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού κόκκων πλαστικού, καθώς και κανόνες για ένα σύστημα συμμόρφωσης που βασίζεται στην πιστοποίηση από τρίτους, την υπεύθυνη δήλωση και την επαλήθευση της συμμόρφωσης από τις εθνικές δημόσιες αρχές. Δεδομένου ότι αποσκοπεί στη διασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος μέσω αλλαγών στον τρόπο που ενεργούν οι οικονομικοί φορείς, ο κανονισμός θεωρείται το καταλληλότερο νομικό μέσο.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Δεν διενεργήθηκε εκ των υστέρων αξιολόγηση, καθώς δεν υπάρχει κανονιστικό πλαίσιο σε επίπεδο ΕΕ για την αντιμετώπιση της ρύπανσης από κόκκους πλαστικού σε ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού κόκκων πλαστικού.

3.1 Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη

Η Επιτροπή ζήτησε τη γνώμη των ενδιαφερόμενων μερών με τους εξής τρόπους:

1. Δημόσια διαβούλευση σχετικά με τις αρχικά εντοπισθείσες πηγές με τις μεγαλύτερες γνωστές ακούσιες διαφυγές μικροπλαστικών, δηλαδή κόκκοι πλαστικού, συνθετικά κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα, ελαστικά οχημάτων, χρώματα, γεωφάσματα και κάψουλες απορρυπαντικών για πλυντήρια ρούχων και πλυντήρια πιάτων, που διεξήχθη από τις 22 Φεβρουαρίου έως τις 17 Μαΐου 2022. Στο πλαίσιο της διαβούλευσης υποβλήθηκαν 410 απαντήσεις. Όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη συμφώνησαν σχετικά με **τον επικίνδυνο χαρακτήρα της ρύπανσης από μικροπλαστικά στην Ένωση, τις αρνητικές επιπτώσεις της στο περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία, καθώς και την ανάγκη ανάληψης δράσης σε όλα τα επίπεδα εξουσίας**. Όσον αφορά τις απώλειες κόκκων πλαστικού, τα ενδιαφερόμενα μέρη συμφώνησαν ότι ο **ακατάλληλος χειρισμός είναι ο κυριότερος παράγοντας**.

2. Μια δεύτερη διαβούλευση με στόχο τις ΜΜΕ που χειρίζονται κόκκους πλαστικού έλαβε χώρα από τον Ιανουάριο έως τον Φεβρουάριο του 2023. Στο πλαίσιο της δεύτερης

αυτής διαβούλευσης υποβλήθηκαν 330 απαντήσεις. **Η πλειονότητα των απαντησάντων τάχθηκε υπέρ του να καταστούν υποχρεωτικές οι απαιτήσεις εάν οι απαιτήσεις είναι λιγότερο αυστηρές για τις μικρότερες εταιρείες.** Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις, αρκετές απαιτήσεις ήταν υπερβολικά επαχθείς για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις (λιγότεροι από 10 εργαζόμενοι) και τις μικρές επιχειρήσεις (10-49 εργαζόμενοι), καθώς και για τις επιχειρήσεις με δυναμικότητα κάτω των 1000 τόνων ετησίως (μέση ετήσια ποσότητα που χειρίζονται οι μικρές επιχειρήσεις). Οι ΜΜΕ δεν τάχθηκαν υπέρ της υποχρέωσης εξωτερικού ελέγχου. Μεταξύ των βέλτιστων πρακτικών χειρισμού, η υποχρεωτική χρήση ειδικού εξοπλισμού και συσκευασιών (δηλαδή αεροστεγών, ανθεκτικών στη διάτρηση και περιβαλλοντοστεγών) προσδιορίστηκε ως το πιο δαπανηρό μέτρο. Τέλος, **οι απαντήσαντες υπέδειξαν τη χρηματοδοτική στήριξη και την τυποποιημένη μεθοδολογία για τη μέτρηση των απωλειών κόκκων πλαστικού ως τους καλύτερους τρόπους στήριξής τους.**

3. Εργαστήρια και διμερείς επαφές έλαβαν χώρα από τον Σεπτέμβριο του 2021 έως τον Μάιο του 2023, κατά τη διάρκεια των οποίων περιβαλλοντικές ΜΚΟ υποστήριξαν σθεναρά τις **υποχρεωτικές απαιτήσεις για τον χειρισμό των κόκκων πλαστικού σε επίπεδο ΕΕ, καθώς και ένα ολοκληρωμένο και διαφανές σύστημα πιστοποίησης.** Η κεντρική ένωση Ευρωπαίων κατασκευαστών πλαστικών, η PlasticsEurope, συμφώνησε ότι η πλέον αποτελεσματική προσέγγιση για την αντιμετώπιση των απωλειών κόκκων πλαστικού είναι ο **υποχρεωτικός εξωτερικός έλεγχος και η πιστοποίηση με βάση το OCS, καθώς και η επιβολή αυτών σε όλους τους παράγοντες.** Οι παραγωγοί θεώρησαν ότι μια νομοθετική πρόταση που απαιτεί πιστοποίηση για ένα σύστημα πρόληψης απωλειών κόκκων πλαστικού τύπου OCS θα μπορούσε να εφαρμοστεί πολύ γρήγορα από όλους τους παράγοντες, διότι αξιοποιεί την υφιστάμενη πρωτοβουλία του κλάδου και την ενισχύει. Η κεντρική ένωση Ευρωπαίων φορέων ανακύκλωσης, η PRE, τάχθηκε υπέρ ενός **νομικά δεσμευτικού μέσου σε επίπεδο ΕΕ,** ώστε να εξασφαλιστούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού στην ενιαία αγορά μεταξύ όλων των παραγόντων. Η κεντρική ένωση ευρωπαϊκών εταιρειών μετατροπής, η EuPC, επεσήμανε τους **περιορισμένους πόρους** ως εμπόδιο στην εφαρμογή των βέλτιστων πρακτικών χειρισμού.

3.2 Εκτίμηση επιπτώσεων

3.2.1 Ορισμός του προβλήματος ή προτιμώμενη επιλογή πολιτικής

Η πρόταση βασίζεται στην εκτίμηση επιπτώσεων που συνοδεύει την πρόταση για την πρόληψη των απωλειών κόκκων πλαστικού στο περιβάλλον. Η επιτροπή ρυθμιστικού ελέγχου της Επιτροπής εξέδωσε καταρχάς αρνητική γνώμη συνοδευόμενη από αναλυτικές παρατηρήσεις στις 18 Νοεμβρίου 2022. Έπειτα από εκτεταμένη αναθεώρηση του αρχικού σχεδίου, η επιτροπή ρυθμιστικού ελέγχου εξέδωσε θετική γνώμη με επιφυλάξεις στις 12 Ιουνίου 2023¹⁴. Το παράρτημα I της εκτίμησης επιπτώσεων εξηγεί τον τρόπο με τον οποίο ελήφθησαν υπόψη οι παρατηρήσεις της επιτροπής ρυθμιστικού ελέγχου.

Η εκτίμηση επιπτώσεων εντοπίζει το ακόλουθο πρόβλημα: **οι τρέχουσες πρακτικές χειρισμού κόκκων πλαστικού οδηγούν σε απώλειες σε κάθε στάδιο της αλυσίδας εφοδιασμού, με δυσμενείς επιπτώσεις για το περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία.** Εντοπίστηκαν οι ακόλουθοι παράγοντες:

¹⁴ SEC

- **Αδυναμίες της αγοράς** — οι τιμές δεν αντικατοπτρίζουν τις αρνητικές εξωτερικές επιδράσεις και την ανεπαρκή πληροφόρηση για τους παράγοντες της αγοράς. Η **έλλειψη ειδικής στήριξης και προσοχής για τις μικρότερες επιχειρήσεις**, για τις οποίες η εφαρμογή προληπτικών μέτρων είναι δαπανηρή, εξηγεί επίσης το μη βέλτιστο αποτέλεσμα της αγοράς.
- **Ρυθμιστική ανεπάρκεια** — τα υφιστάμενα σχετικά ρυθμιστικά πλαίσια (που διέπουν τις χημικές ουσίες, τα θαλάσσια απορρίμματα, τα ύδατα, τις βιομηχανικές εκπομπές, τα απόβλητα, τις συσκευασίες και τις μεταφορές) δεν αντιμετωπίζουν συγκεκριμένα το ζήτημα των απωλειών κόκκων πλαστικού και τον ασφαλή και υπεύθυνο χειρισμό τους σε ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού κόκκων πλαστικού.

Στην εκτίμηση επιπτώσεων αξιολογήθηκαν τέσσερις επιλογές πολιτικής για την αντιμετώπιση των εν λόγω προβλημάτων και παραγόντων:

- Επιλογή 1: Υποχρεωτική τυποποιημένη μεθοδολογία για τη μέτρηση των απωλειών κόκκων πλαστικού
- Επιλογή 2: Υποχρεωτικές απαιτήσεις για την πρόληψη και τη μείωση των απωλειών κόκκων πλαστικού σε ένα νέο ενωσιακό νομοθέτημα, συμπεριλαμβανομένων τριών επιμέρους επιλογών με λιγότερο αυστηρές απαιτήσεις για τις ΜΜΕ:
 - 2α: πολύ μικρές επιχειρήσεις·
 - 2β: πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις·
 - 2γ: πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις·
- Επιλογή 3: βελτίωση των συσκευασιών για την εφοδιαστική των κόκκων πλαστικού
- Επιλογή 4: ενωσιακός στόχος για μείωση των απωλειών κόκκων πλαστικού

Βάσει ανάλυσης κόστους–οφέλους και ποιοτικής αξιολόγησης της αναλογικότητας, της συνοχής, της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας των διαφόρων επιλογών που εξετάστηκαν, προτάθηκε ως προτιμώμενη επιλογή πολιτικής συνδυασμός δύο επιλογών πολιτικής:

- **Επιλογή 1 — Υποχρεωτική τυποποιημένη μεθοδολογία για τη μέτρηση των απωλειών κόκκων πλαστικού** με σκοπό την αντιμετώπιση του επιμέρους προβλήματος «Ανεπαρκείς πληροφορίες», και τη συμβολή στη βελτίωση των πληροφοριών σχετικά με την έκταση των απωλειών κόκκων πλαστικού σε ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού κόκκων πλαστικού. Θα διευκολύνει επίσης την απαίτηση αναφοράς των απωλειών κόκκων πλαστικού στο πλαίσιο του περιορισμού REACH.
- **Υποεπιλογή 2β — Υποχρεωτικές απαιτήσεις σε ένα νέο ενωσιακό νομοθέτημα με λιγότερο αυστηρές απαιτήσεις για τις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις** με σκοπό την αντιμετώπιση των προβλημάτων «Οι τιμές δεν αντικατοπτρίζουν εξωτερικές επιδράσεις», «Ανεπαρκείς πληροφορίες» και «Ρυθμιστική ανεπάρκεια». Εστιάζοντας στην πρόληψη, η επιλογή θα συμβάλει στη μείωση των απωλειών κόκκων πλαστικού, με οικονομικά αναλογικό τρόπο, σε επίπεδο που συνάδει με τον συνολικό στόχο της Επιτροπής για μείωση κατά 30 % των διαφυγών μικροπλαστικών έως το 2030, καθώς και στη διασφάλιση του κατάλληλου μετριασμού των επιπτώσεων στις ΜΜΕ που συμμετέχουν στην αλυσίδα εφοδιασμού κόκκων πλαστικού.

Η επιλογή 3 θα συνεπαγόταν αρκετά υψηλό επενδυτικό κόστος για τον τομέα και η σχέση κόστους–αποτελεσματικότητας θα ήταν χαμηλότερη από ό,τι για την επιλογή 2. Η επιλογή 4 θα απαιτούσε πρώτα την καθιέρωση ενός αποδοτικού συστήματος παρακολούθησης, το οποίο θα έπαιρνε πολύ χρόνο. Η εφαρμογή της θα ήταν πιο δύσκολη και το κόστος της θα ήταν ελαφρώς υψηλότερο από ό,τι στο πλαίσιο των επιλογών 2 και 2α-γ. Η υποεπιλογή 2β θα επιτύγχανε σχετικά υψηλή μείωση των απωλειών κόκκων πλαστικού και το κόστος θα ήταν χαμηλότερο από ό,τι στο πλαίσιο της επιλογής 2α χάρη στις λιγότερο αυστηρές απαιτήσεις για τις πολύ μικρές και τις μικρές επιχειρήσεις. Η επιλογή αυτή έχει τη μεγαλύτερη σχέση κόστους–αποτελεσματικότητας μεταξύ των (υπο)επιλογών 2 και 2α-γ.

3.2.2. Επιπτώσεις της προτιμώμενης επιλογής πολιτικής

Οι επιπτώσεις που απαριθμούνται κατωτέρω αφορούν την προτιμώμενη επιλογή πολιτικής στο σύνολό της και, ως εκ τούτου, περιλαμβάνουν διατάξεις από την επιλογή 1 και την υποεπιλογή 2β.

- Αναμενόμενες επιπτώσεις της ανάπτυξης υποχρεωτικής τυποποιημένης μεθοδολογίας μέτρησης

Η προτιμώμενη επιλογή πολιτικής εισάγει την ανάπτυξη τυποποιημένης μεθοδολογίας για τη μέτρηση των απωλειών κόκκων πλαστικού και επιβάλλει τη χρήση της, αφού αναπτυχθεί, προκειμένου να συμπληρώνει την **απαίτηση υποβολής εκθέσεων σχετικά με τις εκτιμήσεις των ποσοτήτων που διαφεύγουν, η οποία θεσπίστηκε με τον περιορισμό REACH**. Ο περιορισμός αυτός δεν προβλέπει μεθοδολογία για τη μέτρηση των απωλειών κόκκων πλαστικού.

Με την εισαγωγή τυποποιημένης μεθοδολογίας, **η προτιμώμενη επιλογή πολιτικής συνεπάγεται εφάπαξ δαπάνες για την ανάπτυξη και τη δοκιμή της μεθοδολογίας**. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης (CEN) συνήθως χρειάζεται 3-4 έτη για να ολοκληρώσει τη διαδικασία. Το εν λόγω κόστος θα μπορούσε να αναληφθεί από τον κλάδο ή η Επιτροπή θα μπορούσε να παράσχει στήριξη μέσω ειδικής μελέτης. Κατά την ανάπτυξη της μεθοδολογίας, η CEN θα λάβει υπόψη το έργο της βιομηχανίας στον τομέα αυτό.

Εκτιμήθηκε ότι το συνολικό κόστος ανάπτυξης και δοκιμής της μεθοδολογίας θα κυμανθεί μεταξύ 1 258 000 και 3 174 000 EUR. Δεδομένου ότι η μεθοδολογία θα βασιστεί στο έργο που έχει πραγματοποιήσει ο κλάδος, εκτιμάται ότι το κατώτερο άκρο της εκτίμησης του κόστους είναι πιθανότερο. Το κόστος υποβολής εκθέσεων που βαρύνει τον κλάδο που χρησιμοποιεί τη μεθοδολογία λαμβάνεται ήδη υπόψη στο πλαίσιο του περιορισμού του REACH. Το ίδιο ισχύει και για το κόστος το οποίο βαραίνει τον ECHA για την επεξεργασία των συλλεγόμενων πληροφοριών.

Παρέχοντας στους οικονομικούς φορείς μία τυποποιημένη μεθοδολογία, αντί για περισσότερες όπως ενδεχομένως να συνέβαινε σε διαφορετική περίπτωση, **η προτιμώμενη επιλογή πολιτικής αποσκοπεί στην εξοικονόμηση κόστους**: 1) οι οικονομικοί φορείς δεν χρειάζεται να αναπτύξουν ο καθένας από μία μεθοδολογία· 2) η υποβολή εκθέσεων στον ECHA απλοποιείται· και 3) η ποιότητα των εκθέσεων βελτιώνεται, καθώς η ύπαρξη μίας μεθοδολογίας καθιστά δυνατή τη σύγκριση των δεδομένων και, εν τέλει, καλύτερη κατανόηση των όγκων των απωλειών κόκκων πλαστικού.

Η εξοικονόμηση κόστους εκτιμάται ότι είναι υψηλότερη από το κόστος ανάπτυξης. Η προσέγγιση αυτή ευθυγραμμίζεται πλήρως με τη δέσμευση που διατυπώνεται στην ανακοίνωση με τίτλο «Βελτίωση της νομοθεσίας: συνένωση δυνάμεων για τη θέσπιση

καλύτερων νόμων»¹⁵. Αν και δεν υπάρχουν άμεσες μειώσεις των απωλειών κόκκων πλαστικού στο πλαίσιο της επιλογής 1, **μια τυποποιημένη μεθοδολογία για τη μέτρηση των απωλειών θα επιτρέψει στους οικονομικούς φορείς και τις δημόσιες αρχές να αντιμετωπίσουν καλύτερα τις απώλειες κόκκων πλαστικού, βελτιώνοντας την πληροφόρηση, την υποβολή εκθέσεων και την παρακολούθηση των απωλειών.**

- Αναμενόμενες επιπτώσεις της θέσπισης υποχρεωτικών απαιτήσεων για την πρόληψη των απωλειών κόκκων πλαστικού και του συναφούς συστήματος συμμόρφωσης

Η προτιμώμενη επιλογή πολιτικής εισάγει **υποχρεωτικές απαιτήσεις για την πρόληψη των απωλειών κόκκων πλαστικού στο περιβάλλον για ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού κόκκων πλαστικού, μεγιστοποιώντας έτσι τις πιθανότητες μείωσης των εν λόγω απωλειών.**

Σύμφωνα με την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει», ο τομέας αναλαμβάνει το κόστος των μέτρων που απαιτούνται για τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις και την απόδειξη της συμμόρφωσης μέσω πιστοποίησης από τρίτους ή υπεύθυνης δήλωσης. Οι δημόσιες αρχές των κρατών μελών είναι υπεύθυνες για την τήρηση δημόσιου μητρώου σχετικά με τη συμμόρφωση και, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, για την επιβολή διορθωτικών μέτρων και, κατά περίπτωση, κυρώσεων.

Με την επιβολή υποχρεωτικών απαιτήσεων με βάση τις εργασίες της βιομηχανίας σχετικά με την πρόληψη, τον περιορισμό και τον καθαρισμό των απωλειών κόκκων πλαστικού, καθώς και με την καθιέρωση της υποχρέωσης απόδειξης της συμμόρφωσης, υπάρχει **άμεσο κόστος συμμόρφωσης για τον τομέα. Οι λιγότερο αυστηρές απαιτήσεις για τις μικρότερες (πολύ μικρές και μικρές) επιχειρήσεις αναμένεται να μετριάσουν τις επιπτώσεις στις εν λόγω επιχειρήσεις.** Συνολικά, το καθαρό κόστος υλοποίησης της υποεπιλογής 2β αναμένεται να ανέλθει σε 376-491 εκατ. EUR ετησίως.

Όσον αφορά το **διοικητικό κόστος και το κόστος επιβολής για τις εθνικές αρμόδιες αρχές**, σε αυτά περιλαμβάνονται η δημιουργία και η τήρηση δημόσιου μητρώου, η επαλήθευση της συμμόρφωσης, οι μηχανισμοί χειρισμού καταγγελιών και η πρόσβαση στη δικαιοσύνη, καθώς και η υποβολή εκθέσεων στην Επιτροπή σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού ανά τριετία. Συνολικά, το κόστος για τα κράτη μέλη αναμένεται να ανέλθει σε 313 000 EUR για το πρώτο έτος και στη συνέχεια σε 125 000 EUR ετησίως για το σύνολο της ΕΕ. Το κόστος αυτό θα ποικίλλει μεταξύ των κρατών μελών, καθώς θα είναι υψηλότερο για τα μεγαλύτερα και χαμηλότερο για τα μικρότερα.

Δεδομένου ότι η επιλογή αυτή μπορεί να αυξήσει το κόστος των πλαστικών πρώτων υλών, **το ευρύ κοινό μπορεί να επηρεαστεί από αύξηση του κόστους των πλαστικών αγαθών.** Ωστόσο, η ενδεχόμενη αύξηση του κόστους είναι πιθανό να είναι περιορισμένη, καθώς το κόστος εφαρμογής των βέλτιστων πρακτικών χειρισμού είναι μικρό σε σύγκριση με τον κύκλο εργασιών του τομέα. Ως εκ τούτου, αναμένεται ότι οι κατασκευαστές θα απορροφήσουν μια τόσο μικρή αύξηση του κόστους παραγωγής τους, χωρίς να επηρεαστούν οι καταναλωτές.

Υπάρχει **σημαντική μείωση των απωλειών κόκκων πλαστικού στο περιβάλλον, με αποτέλεσμα τη μείωση της ρύπανσης από μικροπλαστικά και τη διατήρηση των**

¹⁵ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών με τίτλο «Βελτίωση της νομοθεσίας: συνένωση δυνάμεων για τη θέσπιση καλύτερων νόμων.»

οικοσυστημάτων και της βιοποικιλότητας. Συνιστά επίσης **προληπτικό μέτρο έναντι πιθανών επιπτώσεων στην ανθρώπινη υγεία.** Η μείωση των απωλειών κόκκων πλαστικού αναμένεται να κυμανθεί από 25 142 τόνους/έτος έως 140 621 τόνους/έτος. Συνεπώς, η προτιμώμενη επιλογή πολιτικής αναμένεται να συνεισφέρει περίπου το 1/4 του στόχου της Επιτροπής για μείωση των μικροπλαστικών κατά 30 %.

Άλλα οφέλη περιλαμβάνουν **ισότιμους όρους ανταγωνισμού μεταξύ των οικονομικών φορέων,** καθώς θα διασφαλίζουν ότι η θέση των εταιρειών που εφαρμόζουν μέτρα μείωσης δεν αποδυναμώνεται από τον ανταγωνισμό από εταιρείες που δεν εφαρμόζουν τέτοια μέτρα, όπως στο ισχύον οικειοθελές σύστημα. Για τις επιχειρήσεις που κατέχουν τους κόκκους πλαστικού, τα οφέλη περιλαμβάνουν **εκτιμώμενο οικονομικό όφελος 25 έως 141 εκατ. EUR** ανάλογα με την ποσότητα κόκκων πλαστικού που δεν θα απωλεσθούν στο περιβάλλον.

Η μείωση των απωλειών κόκκων πλαστικού αναμένεται να έχει **θετικές αλυσιδωτές οικονομικές επιπτώσεις σε ορισμένους τομείς** όπως η εμπορική αλιεία, η γεωργία, ο τουρισμός και η αναψυχή σε περιοχές που πλήττονται από τις διαφυγές. Λιγότεροι κόκκοι πλαστικού θα απωλεσθούν στο θαλάσσιο περιβάλλον και, ως εκ τούτου, θα μειωθούν οι διαταραχές των θαλάσσιων ειδών, μεταξύ αυτών και είδη σημαντικά από οικονομική άποψη, όπως τα στρείδια και τα λαβράκια. Ομοίως, θα διαφύγουν λιγότεροι κόκκοι πλαστικού με τα λύματα των εγκαταστάσεων και την ιλύ καθαρισμού λυμάτων που προκύπτει από την επεξεργασία των λυμάτων και, ως εκ τούτου, θα καταλήξουν λιγότεροι κόκκοι στο έδαφος μετά τη διασπορά της ιλύος σε γεωργικές εκτάσεις, όπου αυτό γίνεται.

Η προτιμώμενη επιλογή πολιτικής συμβάλλει στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, καθώς η εφαρμογή βέλτιστων πρακτικών χειρισμού αναμένεται να απαιτήσει **πρόσθετο προσωπικό** (3 858 ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης). Συμβάλλει επίσης στην **αποφυγή ορισμένων επιβαρύνσεων για την κοινωνία,** όπως εκείνες που συνδέονται με δραστηριότητες καθαρισμού και αποκατάστασης από τις τοπικές κοινότητες σε περιοχές που πλήττονται από τις διαφυγές. Οι εργασίες αυτές είναι συνήθως δύσκολες, καθώς απαιτούν τεχνολογικούς, ανθρώπινους και οικονομικούς πόρους.

Η προτιμώμενη επιλογή πολιτικής συνάδει με τους στόχους κλιματικής ουδετερότητας που περιγράφονται στο ευρωπαϊκό νομοθέτημα για το κλίμα, καθώς και με τους στόχους της Ένωσης για το 2030 και το 2050. Η σημαντικότερη συμβολή της στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής έγκειται στην ικανότητά της να προλαμβάνει τη διασπορά κόκκων πλαστικού στο περιβάλλον. Η πρόληψη της ρύπανσης από κόκκους πλαστικού στην πηγή αναμένεται να οδηγήσει σε χαμηλότερες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, δεδομένου ότι θα απαιτείται μικρότερη παραγωγή πλαστικών. Επιπλέον, ενδέχεται να υπάρχουν θετικές έμμεσες επιπτώσεις στην ανάπτυξη του πλαγκτού, το οποίο, με τη σειρά του, συμβάλλει στη δέσμευση του άνθρακα.

- **Καταλληλότητα και απλούστευση του κανονιστικού πλαισίου**

Με τη θέσπιση μίας μεθοδολογίας μέτρησης και ενός συνόλου απαιτήσεων για την πρόληψη των απωλειών κόκκων πλαστικού, η προτιμώμενη επιλογή πολιτικής συμβάλλει στη μείωση του κινδύνου νομικού κατακερματισμού, αυξάνοντας έτσι την ασφάλεια δικαίου και ενισχύοντας τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Αυτό, με τη σειρά του, αναμένεται να οδηγήσει σε κάποια εξοικονόμηση κόστους για τις επιχειρήσεις και τις εθνικές αρμόδιες αρχές που είναι υπεύθυνες για την εφαρμογή και την επιβολή του νόμου.

Η προτιμώμενη επιλογή πολιτικής περιλαμβάνει **παρέκκλιση για τις εταιρείες που παράγουν και χειρίζονται κόκκους πλαστικού σε ποσότητες κάτω των 5 τόνων,** ώστε να αποφευχθούν δαπανηρές επενδύσεις με πολύ περιορισμένα περιβαλλοντικά οφέλη ως προς τη μείωση των απωλειών κόκκων πλαστικού. Επιπλέον, ως απάντηση στη διαβούλευση του

2023 που απευθύνεται στις ΜΜΕ που χειρίζονται κόκκους πλαστικού, **οι λιγότερο αυστηρές απαιτήσεις για τις μικρότερες (πολύ μικρές και μικρές) επιχειρήσεις αναμένεται να μετριάσουν το άμεσο κόστος συμμόρφωσης για τις εν λόγω επιχειρήσεις** (π.χ. οι επιχειρήσεις μπορούν να λαμβάνουν υπόψη τη φύση και το μέγεθος της εγκατάστασης, καθώς και την κλίμακα των δραστηριοτήτων της, και δεν υπάρχει υποχρέωση επένδυσης σε ακριβότερο εξοπλισμό, όπως συστήματα επεξεργασίας λυμάτων). Επιπλέον, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρέχουν τεχνική και χρηματοδοτική στήριξη στις μικρότερες (πολύ μικρές και μικρές) επιχειρήσεις, όπως υλικό και εργαλεία **καθοδήγησης και κατάρτισης** ειδικά για τις ΜΜΕ.

Η προτιμώμενη επιλογή πολιτικής περιλαμβάνει κανόνες για την υποβολή πληροφοριών, μεταξύ άλλων από την πιστοποίηση, τόσο σε φυσικό όσο και σε ψηφιακό περιβάλλον και, ως εκ τούτου, θεωρείται ψηφιακά έτοιμη.

Η προτιμώμενη επιλογή πολιτικής είναι πιθανό να έχει μικρό μόνο αρνητικό αντίκτυπο στην ανταγωνιστικότητα του ενωσιακού τομέα πλαστικών υλών, δεδομένου ότι το εκτιμώμενο κόστος αντιπροσωπεύει μόνο ένα πολύ μικρό μέρος του κύκλου εργασιών του (περίπου 0,13 %).

Το διοικητικό κόστος της προτιμώμενης επιλογής πολιτικής για τις επιχειρήσεις (δημιουργία συστημάτων στις επιχειρήσεις για διοικητικές διαδικασίες για την αναφορά των απωλειών κόκκων πλαστικού, εσωτερικές αξιολογήσεις και πιστοποίηση, κοινοποίηση της πιστοποίησης στις δημόσιες αρχές) εκτιμάται σε 44 εκατ. EUR. Το σχετικό κόστος προσαρμογής για τις επιχειρήσεις (ανάπτυξη και εφαρμογή του προτύπου μέτρησης, προσαρμογή των εργασιών και των διαδικασιών στις νέες απαιτήσεις, εφαρμογή μέτρων μείωσης των απωλειών κόκκων πλαστικού) εκτιμάται σε 332-447 εκατ. EUR. Ενδέχεται να υπάρξουν και άλλες μικρές δαπάνες προσαρμογής, καθώς η αύξηση της τιμής των κόκκων πλαστικού ενδεχομένως να μετακυλιστεί στους μεταγενέστερους χρήστες και, τελικά, στους πολίτες λόγω της αύξησης της τιμής των πλαστικών προϊόντων.

Η πρόταση αντικατοπτρίζει την προτιμώμενη επιλογή πολιτικής, όπως περιγράφεται ανωτέρω, όσον αφορά τόσο τις υποχρεωτικές απαιτήσεις όσο και το συναφές σύστημα συμμόρφωσης. Για τον περαιτέρω μετριασμό του άμεσου κόστους συμμόρφωσης για τις ΜΜΕ, η πρόταση περιλαμβάνει πρόσθετες λιγότερο αυστηρές απαιτήσεις σε σύγκριση με την προτιμώμενη επιλογή πολιτικής. Αυτές οι πρόσθετες λιγότερο αυστηρές απαιτήσεις περιγράφονται περαιτέρω στο σημείο 6.2. Ειδικότερα, οι πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, καθώς και οι εγκαταστάσεις που χειρίζονται κόκκους πλαστικού σε ποσότητες κάτω των 1000 τόνων ετησίως, θα πρέπει να υποβάλουν υπεύθυνη δήλωση για την απόδειξη της συμμόρφωσης αντί να λαμβάνουν πιστοποίηση. Αυτά τα πρόσθετα μέτρα θα οδηγήσουν σε περαιτέρω μείωση κατά 24,6 εκατ. EUR του διοικητικού κόστους που συνεπάγεται η προτιμώμενη επιλογή πολιτικής (από 44 εκατ. EUR σε 19,4 εκατ. EUR) και σε περαιτέρω μείωση του κόστους συμμόρφωσης κατά 16,9 εκατ. EUR (από 332 – 447 εκατ. EUR σε 315 – 430 εκατ. EUR). Το σύνολο της πρόσθετης μείωσης του κόστους κατά 41,5 εκατ. EUR θα είναι περίπου 10 % του συνολικού καθαρού κόστους, όπως υπολογίζεται για την προτιμώμενη επιλογή πολιτικής (από 376 – 491 εκατ. EUR σε 334 – 450 εκατ. EUR). Για τις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, η πρόσθετη μείωση ισοδυναμεί σχεδόν με το 15 % του καθαρού κόστους.

Είναι δύσκολο να εκτιμηθεί η συνέπεια αυτών των πρόσθετων λιγότερο αυστηρών απαιτήσεων για τη μείωση των απωλειών κόκκων πλαστικού. Είναι πιθανό ότι οι πρόσθετες λιγότερο αυστηρές απαιτήσεις θα οδηγήσουν σε αύξηση των απωλειών κόκκων πλαστικού. Εάν υποθεθεί ότι οι απώλειες κόκκων πλαστικού θα αυξηθούν κατά 10 %, τότε αυτές οι πρόσθετες λιγότερο αυστηρές απαιτήσεις θα περιορίσουν τη μείωση των απωλειών κόκκων

πλαστικού κατά περίπου 2 500 έως 14 000 τόνους/έτος σε σύγκριση με την προτιμώμενη επιλογή πολιτικής.

- **Θεμελιώδη δικαιώματα**

Η προτιμώμενη επιλογή πολιτικής συνάδει με το άρθρο 37 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, σύμφωνα με το οποίο η ΕΕ πρέπει να διασφαλίσει υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος και βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η πρόταση δεν απαιτεί την εκτέλεση νέων ή σημαντικών κονδυλίων του προϋπολογισμού. Συμβουλευτικές πρωτοβουλίες που ανήκουν στον συμβουλευτικό κόμβο InvestEU μπορούν να ενεργοποιηθούν για τη στήριξη των ΜΜΕ ώστε να συμμορφωθούν με τις απαιτήσεις, επίσης σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Επιχειρήσεων. Η Επιτροπή θα λάβει υπόψη της κάθε ανάγκη για υποστηρικτικές υπηρεσίες και μελέτες.

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Σχέδια εφαρμογής και ρυθμίσεις παρακολούθησης, αξιολόγησης και υποβολής εκθέσεων

Ανά τριετία, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να παρέχουν στην Επιτροπή στοιχεία για τις κοινοποιήσεις των φορέων πιστοποίησης σχετικά με τα εκδοθέντα πιστοποιητικά. Επιπλέον, για την καλύτερη παρακολούθηση των επιδόσεων σε σχέση με τον συνολικό στόχο της Επιτροπής για μείωση κατά 30 % έως το 2030, απαιτείται κοινώς επικυρωμένη εκτίμηση των συνολικών απωλειών κόκκων πλαστικού. Για τη συνοδευτική εκτίμηση επιπτώσεων έχει καταρτιστεί μια αρχική εκτίμηση, ωστόσο απαιτούνται περαιτέρω εργασίες για την επέκτασή της κατά τα επόμενα έτη. Αυτό θα ενισχυθεί με την τυποποιημένη μεθοδολογία μέτρησης και την απαίτηση υποβολής εκθέσεων στο πλαίσιο του REACH. Τα ενδιαφερόμενα μέρη συμφωνούν σε μεγάλο βαθμό με ένα σύστημα παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων σχετικά με τις διαφυγές.

6 ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

6.1. Σκοπός και πεδίο εφαρμογής της πρότασης

Το άρθρο 1 προσδιορίζει το αντικείμενο της πρότασης, δηλαδή τις υποχρεώσεις για τον χειρισμό των κόκκων πλαστικού σε όλα τα στάδια της αλυσίδας εφοδιασμού, ώστε να αποφεύγονται οι απώλειες. Το άρθρο 1 καθορίζει επίσης το πεδίο εφαρμογής, δηλαδή όλους τους οικονομικούς φορείς που συμμετέχουν στον χειρισμό κόκκων πλαστικού στην Ένωση σε ποσότητα άνω των πέντε τόνων ετησίως, καθώς και τους ενωσιακούς μεταφορείς και τους μεταφορείς τρίτων χωρών που μεταφέρουν κόκκους πλαστικού στην Ένωση.

6.2 Γενικές υποχρεώσεις και απαιτήσεις

Ανεξάρτητα από τις απαιτήσεις χειρισμού που περιγράφονται στον παρόντα κανονισμό, οι οποίες πρέπει να εφαρμοστούν εντός 18 μηνών από την έναρξη ισχύος του, το άρθρο 3 θεσπίζει γενική υποχρέωση για τους οικονομικούς φορείς, τους ενωσιακούς μεταφορείς και τους μεταφορείς τρίτων χωρών να αποτρέπουν τις απώλειες. Η υποχρέωση αυτή ισχύει από τη στιγμή έναρξης ισχύος του κανονισμού. Επιπλέον, για να μπορούν οι εθνικές αρμόδιες αρχές να διενεργούν αποτελεσματικούς ελέγχους συμμόρφωσης, οι οικονομικοί φορείς και οι ενωσιακοί μεταφορείς πρέπει να τους ενημερώνουν σχετικά με τις δραστηριότητές τους που περιλαμβάνουν τον χειρισμό κόκκων πλαστικού. Το άρθρο 4 απαιτεί από όλους τους οικονομικούς φορείς, τους ενωσιακούς μεταφορείς και τους μεταφορείς τρίτων χωρών να συμμορφωθούν με τις απαιτήσεις που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό εντός 18 μηνών

από την έναρξη ισχύος του. Απαιτεί επίσης από τα κράτη μέλη να λαμβάνουν μέτρα με την ακόλουθη σειρά προτεραιότητας: συγκράτηση των διαρροών κόκκων ώστε να διασφαλίζεται ότι αυτές δεν θα μετατραπούν σε απώλεια στο περιβάλλον και, ως τελική επιλογή, καθαρισμός μετά από διαρροή ή απώλεια.

Στο άρθρο 5 καθορίζονται λεπτομερώς οι απαιτήσεις που πρέπει να πληρούνται. Βασίζονται στο πρόγραμμα «Operation Clean Sweep®» (OCS) της βιομηχανίας και στη μη δεσμευτική σύσταση που εξέδωσαν τα συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος του Βορειοανατολικού Ατλαντικού (OSPAR)¹⁶. Οι απαιτήσεις είναι οι εξής:

- 1) Για τους οικονομικούς φορείς που εκμεταλλεύονται εγκαταστάσεις που χειρίζονται κόκκους πλαστικού, να καταρτίζουν, να εφαρμόζουν και να επικαιροποιούν σχέδιο εκτίμησης κινδύνου σύμφωνα με το παράρτημα I·
- 2) Για τους οικονομικούς φορείς που εκμεταλλεύονται εγκαταστάσεις οι οποίες χειρίζονται κόκκους πλαστικού, να αποστέλλουν το οικείο σχέδιο εκτίμησης κινδύνου στις αρμόδιες αρχές, μαζί με υπεύθυνη δήλωση συμμόρφωσης που εκδίδεται σύμφωνα με το υπόδειγμα εντύπου που παρατίθεται στο παράρτημα II·
- 3) Για τους ενωσιακούς μεταφορείς και τους μεταφορείς τρίτων χωρών, να εφαρμόζουν ορισμένα μέτρα σύμφωνα με το παράρτημα III·
- 4) Για τις εγκαταστάσεις και τους ενωσιακούς μεταφορείς, να εκπαιδεύουν το προσωπικό τους·
- 5) Για τις εγκαταστάσεις και τους ενωσιακούς μεταφορείς, να παρακολουθούν και να τηρούν αρχεία των σχετικών μέτρων εφαρμογής τους, συμπεριλαμβανομένης, κατά περίπτωση, της λήψης διορθωτικών μέτρων, καθώς και των εκτιμήσεων για τις απώλειες κόκκων, καθώς και να αντιμετωπίζουν τυχόν σημαντικά περιστατικά και ατυχήματα με κόκκους πλαστικού·
- 6) Για τους οικονομικούς φορείς που είναι μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις και εκμεταλλεύονται εγκαταστάσεις που χειρίζονται κόκκους πλαστικού σε ποσότητα άνω των 1 000 τόνων ετησίως, να διενεργούν ετήσια εσωτερική αξιολόγηση παράλληλα με τη λήψη πρόσθετων μέτρων που περιλαμβάνονται στο πλαίσιο του σχεδίου εκτίμησης κινδύνου, σύμφωνα με το παράρτημα 1.
- 7) Για τους οικονομικούς φορείς που είναι μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις και εκμεταλλεύονται εγκαταστάσεις που χειρίζονται κόκκους πλαστικού σε ποσότητα άνω των 1 000 τόνων ετησίως, να πιστοποιούνται σύμφωνα με το υπόδειγμα εντύπου που παρατίθεται στο παράρτημα 3.

Για τον περαιτέρω μετριασμό των επιπτώσεων στις ΜΜΕ, η πρόταση περιλαμβάνει πρόσθετες λιγότερο αυστηρές απαιτήσεις για τις εγκαταστάσεις τους από εκείνες που περιλαμβάνονται ήδη στην προτιμώμενη επιλογή πολιτικής. Οι απαιτήσεις αυτές έχουν την ακόλουθη μορφή για τις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, καθώς και για τις

¹⁶ Απόφαση 98/249/ΕΚ του Συμβουλίου, της 7ης Οκτωβρίου 1997, σχετικά με τη σύναψη, εξ ονόματος της Κοινότητας, της σύμβασης για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος του Βορειοανατολικού Ατλαντικού (ΕΕ L 104 της 3.4.1998, σ. 1).

εγκαταστάσεις που χειρίζονται κόκκους πλαστικού σε ποσότητες κάτω των 1 000 τόνων ετησίως:

- Δεν υπάρχει υποχρέωση πιστοποίησης από τρίτους παρά υποχρέωση κοινοποίησης υπεύθυνης δήλωσης συμμόρφωσης, καθώς και μεγαλύτερη ισχύς της υπεύθυνης δήλωσης (πέντε έτη)·
- Δεν υπάρχει υποχρέωση διενέργειας εσωτερικών αξιολογήσεων·
- Δεν υπάρχει υποχρέωση επανεξέτασης των αξιολογήσεων συμμόρφωσης σε επίσημες συνεδριάσεις που αφορούν τη διαχείριση· και
- Δεν υπάρχει υποχρέωση θέσπισης προγράμματος ευαισθητοποίησης και κατάρτισης.

Το άρθρο 4 απαιτεί από όλους τους οικονομικούς φορείς, τους ενωσιακούς μεταφορείς και τους μεταφορείς τρίτων χωρών να συμμορφωθούν με τις απαιτήσεις που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό εντός 18 μηνών από την έναρξη ισχύος του. Απαιτεί επίσης από τα κράτη μέλη να λαμβάνουν μέτρα με την ακόλουθη σειρά προτεραιότητας: συγκράτηση των διαρροών κόκκων ώστε να διασφαλίζεται ότι αυτές δεν θα μετατραπούν σε απώλεια στο περιβάλλον και, ως τελική επιλογή, καθαρισμός μετά από διαρροή ή απώλεια.

Οι οικονομικοί φορείς που είναι μεσαίες επιχειρήσεις και εκμεταλλεύονται εγκαταστάσεις που χειρίζονται κόκκους πλαστικού σε ποσότητες άνω των 1 000 τόνων ετησίως θα υπόκεινται στην ακόλουθη λιγότερο αυστηρή απαίτηση:

- Πιστοποίηση με μεταβατική περίοδο μεγαλύτερη απ' ό,τι για τις μεγάλες επιχειρήσεις πριν από την πρώτη πιστοποίηση (36 μήνες αντί 24) και με μεγαλύτερη διάρκεια ισχύος του πιστοποιητικού (τέσσερα έτη αντί τρία).

Ομοίως, ειδικές απαιτήσεις ισχύουν για τους μεταφορείς και τους μεταφορείς τρίτων χωρών που μεταφέρουν κόκκους πλαστικού, δεδομένων των ιδιοτήτων των δραστηριοτήτων τους που σχετίζονται με τους κόκκους.

6.3 Σύστημα συμμόρφωσης

Στο άρθρο 5 περιγράφονται λεπτομερώς οι υποχρεώσεις σχετικά με τις πιστοποιήσεις που πρέπει να διενεργούνται, σε επίπεδο εγκατάστασης, για τη διευκόλυνση των ελέγχων συμμόρφωσης τους οποίους πραγματοποιούν οι εθνικές αρμόδιες αρχές. Οι πιστοποιήσεις (που οδηγούν στην έκδοση πιστοποιητικών συμμόρφωσης, όπως περιγράφεται στο άρθρο 5) εφαρμόζονται σταδιακά για ορισμένο χρονικό διάστημα. Το παράρτημα II προβλέπει τη μορφή του πιστοποιητικού συμμόρφωσης. Φορέας πιστοποίησης πρέπει να είναι κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ή κάθε ένωση ή ομάδα τέτοιων προσώπων, που έχει λάβει άδεια για τη διενέργεια επαλήθευσης και επικύρωσης σύμφωνα με τον κανονισμό EMAS, ή επίσημα διαπιστευμένοι φορείς, χωρίς συγκρούσεις συμφερόντων και με την απαιτούμενη εμπειρογνώσια, εξοπλισμό και υποδομή. Το άρθρο 7 ορίζει τις διατάξεις που πρέπει να πληρούν οι φορείς πιστοποίησης προκειμένου να διαπιστευτούν από τα κράτη μέλη. Κατά την αξιολόγηση της συμμόρφωσης, οι φορείς πιστοποίησης πρέπει να προβαίνουν σε δειγματοληπτικούς ελέγχους. Μετά την έκδοση του πιστοποιητικού, οι φορείς πιστοποίησης υποχρεούνται να ενημερώνουν σχετικά την αρμόδια αρχή, η οποία πρέπει να τηρεί αντίστοιχο μητρώο. Το μητρώο αυτό πρέπει να είναι διαθέσιμο στο κοινό σε ιστότοπο για λόγους διαφάνειας.

Σύμφωνα με το άρθρο 6, οι οικονομικοί φορείς που είναι καταχωρισμένοι στο κοινοτικό σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου (EMAS) θα θεωρούνται

συμμορφούμενοι και, ως εκ τούτου, απαλλάσσονται από την υποχρέωση απόκτησης πιστοποιητικού και κοινοποίησης των ανανεώσεων του σχεδίου εκτίμησης κινδύνου και της υπεύθυνης δήλωσης συμμόρφωσης σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό.

Κατά περίπτωση, οι οικονομικοί φορείς υποχρεούνται να κοινοποιούν στην αρμόδια αρχή τις υπεύθυνες δηλώσεις συμμόρφωσης. Οι αρμόδιες αρχές πρέπει να τηρούν αντίστοιχο μητρώο, το οποίο πρέπει να είναι διαθέσιμο στο κοινό σε ιστότοπο για λόγους διαφάνειας.

6.4 Διατάξεις επιβολής

Το άρθρο 8 ορίζει ότι οι αρμόδιες εθνικές αρχές είναι υπεύθυνες για την επαλήθευση της συμμόρφωσης των οικονομικών φορέων, των μεταφορέων και των μεταφορέων τρίτων χωρών με τις απαιτήσεις και τους κανόνες του κανονισμού. Οφείλουν να διενεργούν περιβαλλοντικές επιθεωρήσεις ή άλλους ελέγχους, λαμβάνοντας υπόψη τις πληροφορίες που αποστέλλονται από τους φορείς πιστοποίησης και τους οικονομικούς φορείς (υπεύθυνες δηλώσεις, σχέδια εκτίμησης κινδύνου), καθώς και να εξετάζουν καταγγελίες που υποβάλλονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή οργανώσεις σύμφωνα με το άρθρο 14. Το άρθρο 8 καθορίζει επίσης τις υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων για τα κράτη μέλη, και συγκεκριμένα την υποβολή ανά τριετία έκθεσης στην Επιτροπή σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού.

Το άρθρο 4 παρέχει στις εθνικές αρμόδιες αρχές το δικαίωμα να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εφαρμόζουν περαιτέρω μέτρα σε περίπτωση που τα μέτρα που καθορίζονται στα σχέδια και εφαρμόζονται δεν θεωρούνται επαρκή. Το άρθρο 9 τους εξουσιοδοτεί να επιβάλλουν στους οικονομικούς φορείς, τους ενωσιακούς μεταφορείς και τους μεταφορείς τρίτων χωρών κατάλληλα μέτρα παρακολούθησης σε περίπτωση σοβαρών περιστατικών και ατυχημάτων. Το άρθρο 10 ορίζει ότι, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης που οδηγεί σε άμεσο κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία ή σε σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον, οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να είναι σε θέση να διατάξουν την αναστολή της λειτουργίας. Οι εξουσίες διερεύνησης και επιβολής καθορίζονται στο άρθρο 11. Όσον αφορά τις παραβάσεις, το άρθρο 15 ορίζει μια σειρά υποχρεώσεων που πρέπει να τηρούν τα κράτη μέλη κατά τον καθορισμό του οικείου καθεστώτος κυρώσεων.

Το άρθρο 16 σχετικά με την αποζημίωση έχει ως στόχο να διασφαλίσει ότι, σε περίπτωση πρόκλησης βλάβης στην υγεία, εν όλω ή εν μέρει ως αποτέλεσμα παράβασης του παρόντος κανονισμού, το ενδιαφερόμενο κοινό είναι σε θέση να διεκδικήσει και να λάβει αποζημίωση για την εν λόγω βλάβη από τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που ευθύνονται για την παράβαση και, κατά περίπτωση, από τις σχετικές αρμόδιες αρχές.

Το άρθρο 17 καθορίζει την άσκηση της εξουσιοδότησης. Οι κανόνες έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων καθορίζονται στο άρθρο 18.

6.5 Συνδρομή σε MME

Το άρθρο 12 διασφαλίζει την ανάληψη πρωτοβουλιών για να βοηθηθούν οι MME στην αλυσίδα εφοδιασμού κόκκων πλαστικού να εφαρμόσουν τον κανονισμό. Ειδικότερα, η Επιτροπή υποχρεούται να συντάξει υλικό ευαισθητοποίησης και κατάρτισης σχετικά με την ορθή εφαρμογή των απαιτήσεων που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι εν λόγω επιχειρήσεις έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες και συνδρομή για τη συμμόρφωση με τον κανονισμό. Με την επιφύλαξη των εφαρμοστέων κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων, η συνδρομή των κρατών μελών μπορεί να λάβει τη μορφή: χρηματοδοτικής στήριξης· πρόσβασης σε χρηματοδότηση· εξειδικευμένης κατάρτισης της διοίκησης και του προσωπικού· και οργανωτικής και τεχνικής συνδρομής.

6.6 Μη τυποποιημένη μεθοδολογία

Αν και είναι παρατηρήσιμες, οι απώλειες κόκκων πλαστικού δεν μετρώνται σε τακτική βάση. Η απαίτηση υποβολής εκθέσεων βάσει του κανονισμού REACH σχετικά με τις εκτιμήσεις της απώλειας κόκκων πλαστικού σε ετήσια βάση θα συμβάλει στην εκτενέστερη πληροφόρηση σχετικά με τις απώλειες κόκκων. Ωστόσο, δεν προβλέπει μεθοδολογία για τη μέτρηση των απωλειών κόκκων πλαστικού. Το άρθρο 13 προβλέπει την υποχρέωση της Επιτροπής να ζητά από τους ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης να καταρτίσουν πρότυπο για την εκτίμηση των ποσοτήτων κόκκων πλαστικού που χάνονται στο περιβάλλον.

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την πρόληψη των απωλειών κόκκων πλαστικού με σκοπό τη μείωση της ρύπανσης από μικροπλαστικά

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως το άρθρο 192 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής¹⁷,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών¹⁸,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Τα μικροπλαστικά είναι πανταχού παρόντα, παραμένουν στο περιβάλλον και μετακινούνται διασυνοριακά. Βλάπτουν το περιβάλλον και είναι δυνητικά επιβλαβή για την ανθρώπινη υγεία. Τα μικροπλαστικά μεταφέρονται εύκολα με τον αέρα και μέσω των χερσαίων επιφανειακών υδάτων και των ωκεάνιων ρευμάτων, και η κινητικότητά τους αποτελεί επιβαρυντικό παράγοντα. Βρίσκονται στο έδαφος (συμπεριλαμβανομένων των γεωργικών εκτάσεων), σε λίμνες, ποταμούς, εκβολές ποταμών, παραλίες, λιμνοθάλασσες, ωκεανούς και σε απομακρυσμένες περιοχές οι οποίες ήταν προηγουμένως παρθένες, και η παρουσία τους στο έδαφος μπορεί να έχει επιπτώσεις στις ιδιότητες του εδάφους και να προκαλέσει αλλοιώσεις του εδάφους οι οποίες με τη σειρά τους επηρεάζουν αρνητικά την ανάπτυξη ορισμένων φυτών. Οι επιπτώσεις των μικροπλαστικών στο θαλάσσιο περιβάλλον έχουν τεκμηριωθεί εκτενώς. Όταν βρεθούν στο θαλάσσιο περιβάλλον, τα μικροπλαστικά είναι σχεδόν αδύνατον να συλλεγούν και είναι γνωστό ότι καταναλώνονται από διάφορους οργανισμούς και ζώα και βλάπτουν τη βιοποικιλότητα και τα οικοσυστήματα. Η ανθεκτικότητα ενός κόκκου πλαστικού στο υδάτινο περιβάλλον μπορεί να μετρηθεί σε δεκαετίες ή ακόμα περισσότερο, ενώ η κατάποση κόκκων πλαστικού από θαλάσσια άγρια είδη, ιδίως θαλάσσια πτηνά και θαλάσσιες χελώνες, μπορεί να προκαλέσει σωματική βλάβη ή θάνατο. Τα μικροπλαστικά συμβάλλουν επίσης στην κλιματική αλλαγή ως πρόσθετη πηγή τόσο των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου όσο και της πίεσης που ασκείται στα οικοσυστήματα. Η δυνατότητα των μικροπλαστικών να δρουν ως φορείς προσροφημένων τοξικών ουσιών ή παθογόνων μικροοργανισμών

¹⁷ EE C της , σ. .

¹⁸ EE C της , σ. .

αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του προβλήματος. Οι άνθρωποι εκτίθενται στα μικροπλαστικά μέσω του αέρα και των τροφίμων. Η αυξανόμενη ευαισθητοποίηση σχετικά με την παρουσία μικροπλαστικών στην τροφική αλυσίδα μπορεί να υπονομεύσει την εμπιστοσύνη των καταναλωτών και να έχει οικονομικές συνέπειες. Ενδέχεται να υπάρξουν αρνητικές οικονομικές επιπτώσεις σε δραστηριότητες όπως η εμπορική αλιεία και η γεωργία, καθώς και η αναψυχή και ο τουρισμός σε περιοχές που πλήττονται από τη διαφυγή μικροπλαστικών.

- (2) Στη γνώμη της με τίτλο «Κίνδυνοι από τη ρύπανση από μικροπλαστικά για το περιβάλλον και την υγεία», η ομάδα των κύριων επιστημονικών συμβούλων της Επιτροπής έκρινε ότι «υπάρχουν σοβαροί λόγοι ανησυχίας που δικαιολογούν τη λήψη προληπτικών μέτρων»¹⁹.
- (3) Οι απώλειες κόκκων πλαστικού αποτελούν την τρίτη μεγαλύτερη πηγή μικροπλαστικών που διαφεύγουν ακούσια στο περιβάλλον στην Ένωση και οφείλονται σε λανθασμένες πρακτικές χειρισμού σε όλα τα στάδια της αλυσίδας εφοδιασμού, συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής, της μεταποίησης, της διανομής, της μεταφοράς, μεταξύ άλλων διά θαλάσσης, και άλλων δραστηριοτήτων εφοδιαστικής. Ως εκ τούτου, χρειάζεται μια προσέγγιση σε επίπεδο αλυσίδας εφοδιασμού για τη διασφάλιση της δέσμευσης όλων των οικονομικών φορέων που συμμετέχουν στον χειρισμό κόκκων πλαστικού για την αποτροπή των απωλειών. Από το 2015, η ευρωπαϊκή βιομηχανία παραγωγής πλαστικών υλών έχει σταδιακά υιοθετήσει το διεθνές πρόγραμμα «Operation Clean Sweep®» (OCS) ως εθελοντική δέσμευση. Στο πλαίσιο αυτού του προγράμματος, κάθε εταιρεία που παράγει ή χειρίζεται κόκκους πλαστικού αναγνωρίζει τη σημασία της μηδενικής απώλειας κόκκων και δεσμεύεται να υιοθετήσει βέλτιστες πρακτικές. Μολονότι οι πρακτικές αυτές είναι γενικά σαφώς κατανοητές από τους υπογράφοντες του προγράμματος OCS, δεν έχουν εφαρμοστεί πλήρως. Η υιοθέτηση του προγράμματος από τη βιομηχανία πλαστικών υλών παραμένει σε χαμηλά επίπεδα.
- (4) Οι επιπτώσεις της ρύπανσης από μικροπλαστικά στο περιβάλλον και ενδεχομένως στην ανθρώπινη υγεία έχουν εγείρει ανησυχίες στα περισσότερα μέρη του κόσμου. Ορισμένα κράτη μέλη έχουν θεσπίσει ή προτείνει ειδικά μέτρα. Ωστόσο, η ανομοιογενής εφαρμογή εθνικών περιορισμών θα μπορούσε δυνητικά να παρεμποδίσει τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.
- (5) Σε μια προσπάθεια για την αντιμετώπιση της ρύπανσης από πλαστικά, τον Ιανουάριο του 2018, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με τίτλο «Ευρωπαϊκή στρατηγική για τις πλαστικές ύλες»²⁰, στην οποία αναγνώριζε τους κινδύνους που ενέχουν τα μικροπλαστικά και ζητούσε να ληφθούν καινοτόμες λύσεις με στόχο την αντιμετώπιση των διαφόρων πηγών μικροπλαστικών. Η δέσμευση αυτή ανανεώθηκε με την έγκριση της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας τον Δεκέμβριο του 2019, του νέου σχεδίου δράσης για την κυκλική οικονομία²¹ τον Μάρτιο του 2020 και του σχεδίου δράσης για μηδενική ρύπανση²² τον Μάιο του 2021. Στο τελευταίο περιλαμβάνεται, μεταξύ των στόχων για το 2030, η μείωση κατά 30 % της ποσότητας μικροπλαστικών που διαφεύγουν στο περιβάλλον.

¹⁹ [Επιστημονική γνώμη σχετικά με τους κινδύνους από τη ρύπανση από μικροπλαστικά για το περιβάλλον και την υγεία](#), Απρίλιος 2019.

²⁰ COM(2018) 28 final

²¹ COM(2020) 98 final, 2020.

²² COM(2021) 400 final.

- (6) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2023/2055 της Επιτροπής²³ αντιμετωπίζει τη ρύπανση από μικροπλαστικά με την επιβολή περιορισμού στη διάθεση στην αγορά μικροπλαστικών που προστίθενται σκόπιμα σε προϊόντα (στο εξής: περιορισμός), καθώς υπάρχει σημαντική ρύπανση από μικροπλαστικά η οποία προκύπτει από τη χρήση μικροσωματιδίων συνθετικών πολυμερών υπό καθαρή μορφή ή τα οποία περιέχονται σκόπιμα σε προϊόντα, και η εν λόγω ρύπανση συνιστά अपαράδεκτο κίνδυνο για το περιβάλλον.
- (7) Το 2021, τα συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος του Βορειοανατολικού Ατλαντικού (OSPAR) ενέκριναν τη μη δεσμευτική σύσταση 2021/06²⁴ σχετικά με τη μείωση της απώλειας κόκκων πλαστικού στο θαλάσσιο περιβάλλον μέσω της προώθησης της έγκαιρης ανάπτυξης και εφαρμογής αποτελεσματικών και συνεκτικών προτύπων αποτροπής των απωλειών κόκκων πλαστικού και συστημάτων πιστοποίησης για ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού πλαστικών. Στον Διεθνή Ναυτιλιακό Οργανισμό εξετάζονται μέτρα για την ελαχιστοποίηση του κινδύνου που συνδέεται με τη μεταφορά κόκκων πλαστικού διά θαλάσσης.
- (8) Κατά την εισήγηση της Ένωσης στο Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον ενόψει της δεύτερης συνόδου της Διακυβερνητικής Επιτροπής Διαπραγμάτευσης σχετικά με ένα διεθνές νομικά δεσμευτικό μέσο για τη ρύπανση από πλαστικά (INC-2)²⁵, η Ένωση και τα κράτη μέλη της τόνισαν την ανάγκη να συμπεριληφθούν στο μελλοντικό μέσο μέτρα για τη μείωση της ακούσιας διαφυγής μικροπλαστικών.
- (9) Παρά τη νομοθεσία της Ένωσης σχετικά με την πρόληψη των αποβλήτων, της ρύπανσης, της παραγωγής θαλάσσιων απορριμμάτων και της αποβολής χημικών προϊόντων, δεν υπάρχουν ειδικοί κανόνες της Ένωσης που να αποτρέπουν τις απώλειες κόκκων πλαστικού ως πηγή ρύπανσης από μικροπλαστικά σε ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού. Η οδηγία 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²⁶ καθορίζει τις βασικές αρχές διαχείρισης των αποβλήτων και επιβάλλει στα κράτη μέλη γενικές υποχρεώσεις για τη λήψη μέτρων προς πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων. Οι εν λόγω γενικές υποχρεώσεις θα πρέπει να συμπληρωθούν με την αντιμετώπιση ειδικών πτυχών και απαιτήσεων για τον προσεκτικό χειρισμό των κόκκων πλαστικού, προκειμένου να αποφευχθεί το ενδεχόμενο να καταστούν οι κόκκοι αυτοί απόβλητα.
- (10) Ενώ η παραγωγή πολυμερών υλικών σε βιομηχανική κλίμακα εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2010/75/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του

²³ Κανονισμός (ΕΕ) 2023/2055 της Επιτροπής, της 25ης Σεπτεμβρίου 2023, για την τροποποίηση του παραρτήματος XVII του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την καταχώριση, την αξιολόγηση, την αδειοδότηση και τους περιορισμούς των χημικών προϊόντων (REACH) όσον αφορά τα μικροσωματίδια συνθετικών πολυμερών (ΕΕ L 238 της 27.9.2023, σ. 67).

²⁴ [Σύσταση 2021/06 της OSPAR σχετικά με τη μείωση της απώλειας κόκκων πλαστικού στο θαλάσσιο περιβάλλον](#)

²⁵ UNEP, [EU's Pre-session Submission](#) ahead of Second Session of Intergovernmental Negotiating Committee to develop an international legally binding instrument on plastic pollution (Προπαρασκευαστική εισήγηση της ΕΕ πριν από τη δεύτερη σύνοδο της Διακυβερνητικής Επιτροπής Διαπραγμάτευσης για την κατάρτιση διεθνούς νομικά δεσμευτικού μέσου για τη ρύπανση από πλαστικά), 2023

²⁶ Οδηγία 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2008, για τα απόβλητα και την κατάργηση ορισμένων οδηγιών (ΕΕ L 312 της 22.11.2008, σ. 3).

Συμβουλίου²⁷, άλλες δραστηριότητες όπως η μετατροπή, η μεταφορά ή η αποθήκευση κόκκων πλαστικού, οι οποίες συνήθως ασκούνται από μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, δεν καλύπτονται από την εν λόγω οδηγία. Επιπλέον, το έγγραφο αναφοράς βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών στην παραγωγή πολυμερών, του Αυγούστου 2007²⁸, οι οποίες καθορίστηκαν σύμφωνα με την οδηγία 96/61/EK του Συμβουλίου²⁹ σχετικά με την ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχο της ρύπανσης, δεν εξετάζει το ειδικό ζήτημα των απωλειών κόκκων πλαστικού.

- (11) Η οδηγία 2008/56/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³⁰ εξετάζει την παρακολούθηση και την εκτίμηση των επιπτώσεων των μικροαπορριμμάτων, συμπεριλαμβανομένων των μικροπλαστικών, στο παραθαλάσσιο και θαλάσσιο περιβάλλον. Οι πρώτες κατευθυντήριες γραμμές για την παρακολούθηση των απορριμμάτων στη θάλασσα βρίσκονται υπό επικαιροποίηση ενόψει εναρμονισμένων μεθοδολογιών, μεταξύ άλλων για την παρακολούθηση της παρουσίας και της κατανομής κόκκων πλαστικού κατά μήκος της ακτογραμμής. Ωστόσο, η οδηγία 2008/56/EK δεν περιλαμβάνει ειδικές απαιτήσεις όσον αφορά την πρόληψη ή τη μείωση των απωλειών κόκκων πλαστικού στην πηγή.
- (12) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2023/2055 της Επιτροπής εξετάζει την απώλεια μικροσωματιδίων συνθετικών πολυμερών για χρήση σε βιομηχανικές εγκαταστάσεις, δηλαδή τους κόκκους πλαστικού ως διαφυγή που θα μπορούσε να αποφευχθεί. Για τις εν λόγω διαφυγές θεσπίζεται απαίτηση υποβολής εκθέσεων για την εκτιμώμενη ποσότητα μικροπλαστικών που διαφεύγουν στο περιβάλλον σε ετήσια βάση. Αν και δεν υπάρχει μεθοδολογία για την εκτίμηση των απωλειών, η απαίτηση αυτή θα αυξήσει την πληροφόρηση σχετικά με τις απώλειες κόκκων πλαστικού και θα βελτιώσει την ποιότητα των πληροφοριών που συλλέγονται για την αξιολόγηση των κινδύνων που απορρέουν από αυτά τα μικροπλαστικά στο μέλλον.
- (13) Για να διασφαλιστεί ο ασφαλής και υπεύθυνος χειρισμός των κόκκων πλαστικού σε όλα τα στάδια της αλυσίδας εφοδιασμού, ώστε να αποτρέπονται οι απώλειες προς το περιβάλλον, είναι αναγκαίο να θεσπιστούν απαιτήσεις σχετικά με τον χειρισμό των κόκκων πλαστικού σε ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού: παραγωγή, παρασκευή κυρίου μείγματος και σύνθεση, μετατροπή, διαχείριση αποβλήτων συμπεριλαμβανομένης της ανακύκλωσης, διανομή, επανασυσκευασία, μεταφορά, αποθήκευση και καθαρισμός των δεξαμενών σε σταθμούς καθαρισμού.
- (14) Οι απαιτήσεις αυτές θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις διεθνώς συνιστώμενες ορθές πρακτικές χειρισμού, καθώς και τις υφιστάμενες απαιτήσεις σχετικά με τον χειρισμό κόκκων πλαστικού τις οποίες έχει θεσπίσει ο κλάδος παραγωγής στην Ένωση.
- (15) Οι οικονομικοί φορείς, οι ενωσιακοί μεταφορείς και οι μεταφορείς τρίτων χωρών θα πρέπει να εφαρμόζουν τις απαιτήσεις σχετικά με τον χειρισμό κόκκων πλαστικού ακολουθώντας μια σειρά δράσης κατά προτεραιότητα με απώτερο στόχο την αποτροπή της διαφυγής κόκκων πλαστικού στο περιβάλλον ως ύψιστη προτεραιότητα.

²⁷ Οδηγία 2010/75/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, περί βιομηχανικών εκπομπών (ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης) (ΕΕ L 334 της 17.12.2010, σ. 17).

²⁸ https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/sites/default/files/2019-11/pol_bref_0807.pdf

²⁹ Οδηγία 96/61/EK του Συμβουλίου, της 24ης Σεπτεμβρίου 1996, σχετικά με την ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχο της ρύπανσης (ΕΕ L 257 της 10.10.1996, σ. 26).

³⁰ Οδηγία 2008/56/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 2008, περί πλαισίου κοινοτικής δράσης στο πεδίο της πολιτικής για το θαλάσσιο περιβάλλον (οδηγία-πλαίσιο για τη θάλασσα στρατηγική) (ΕΕ L 164 της 25.6.2008, σ. 19).

Ως εκ τούτου, η πρόληψη των διαρροών κόκκων πλαστικού από το πρωτεύον σύστημα συγκράτησης κατά τον συνήθη χειρισμό και, κατ' επέκταση, η μείωση του κινδύνου διαρροών στο χαμηλότερο δυνατό επίπεδο θα πρέπει να αποτελεί το πρώτο βήμα, μεταξύ άλλων μέσω της αποφυγής περιττών χειρισμών (για παράδειγμα με τη μείωση του αριθμού των σημείων μεταφοράς) και της χρήσης συσκευασιών ανθεκτικών στη διάτρηση, ακολουθούμενο από τη συγκράτηση των διαρροών κόκκων πλαστικού ώστε να διασφαλίζεται ότι δεν θα μετατραπούν σε απώλειες στο περιβάλλον, και τελικά από τον καθαρισμό μετά από διαρροή ή απώλεια, ως τελικό βήμα.

- (16) Ενώ στόχος είναι η αποφυγή των απωλειών κόκκων πλαστικού στο περιβάλλον για όλους τους οικονομικούς φορείς, τους ενωσιακούς μεταφορείς και τους μεταφορείς τρίτων χωρών, οι υποχρεώσεις για τις πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις θα πρέπει να προσαρμοστούν ώστε να μετριαστεί η επιβάρυνσή των επιχειρήσεων αυτών.
- (17) Η καταχώριση των εγκαταστάσεων που χειρίζονται κόκκους πλαστικού και των μεταφορέων που τους μεταφέρουν είναι απαραίτητη για την ιχνηλασιμότητα των κόκκων πλαστικού που αποτελούν αντικείμενο χειρισμού και μεταφοράς σε κάθε κράτος μέλος, καθώς και για να μπορούν οι αρμόδιες αρχές να διενεργούν αποτελεσματικά τους ελέγχους συμμόρφωσης.
- (18) Προκειμένου να αποφευχθούν οι απώλειες κόκκων πλαστικού, οι οικονομικοί φορείς θα πρέπει να καταρτίζουν, να εφαρμόζουν και να επικαιροποιούν ανά πάσα στιγμή σχέδιο εκτίμησης κινδύνου στο οποίο θα προσδιορίζονται οι πιθανές διαρροές και απώλειες και θα τεκμηριώνεται ιδίως ο ειδικός εξοπλισμός και οι διαδικασίες που εφαρμόζονται για την πρόληψη, τη συγκράτηση και τον καθαρισμό των απωλειών κόκκων πλαστικού, λαμβανομένων υπόψη του μεγέθους της εγκατάστασης και της κλίμακας των εργασιών.
- (19) Για να μπορούν οι αρμόδιες αρχές να επαληθεύουν τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του σχεδίου εκτίμησης κινδύνου, οι οικονομικοί φορείς θα πρέπει να παρέχουν στην αρμόδια αρχή το σχέδιο εκτίμησης κινδύνου που έχουν εκπονήσει, μαζί με υπεύθυνη δήλωση συμμόρφωσης.
- (20) Οι οικονομικοί φορείς θα πρέπει να είναι σε θέση να επιλέγουν τον συγκεκριμένο εξοπλισμό προς εγκατάσταση ή τη διαδικασία προς εκτέλεση. Ωστόσο, οι αρμόδιες αρχές, κατά την επαλήθευση της συμμόρφωσης, θα πρέπει να είναι σε θέση να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να τροποποιούν το σχέδιο εκτίμησης κινδύνου, μεταξύ άλλων λαμβάνοντας, εντός συγκεκριμένου χρονικού πλαισίου, οποιοδήποτε από τα μέτρα που παρατίθενται στον παρόντα κανονισμό για να διασφαλίσουν την επαρκή εφαρμογή των απαιτήσεων του παρόντος κανονισμού.
- (21) Προκειμένου να αξιολογηθεί η επάρκεια του σχεδίου εκτίμησης κινδύνου για κάθε εγκατάσταση, οι οικονομικοί φορείς θα πρέπει να τηρούν αρχείο με την εκτιμώμενη ποσότητα των κόκκων πλαστικού που διαφεύγουν στο περιβάλλον ανά έτος, μαζί με τον συνολικό όγκο που έχει υποβληθεί σε χειρισμό. Προκειμένου να μειωθεί ο φόρτος για τους οικονομικούς φορείς, οι πληροφορίες σχετικά με την εκτιμώμενη ποσότητα που διαφεύγει μπορούν να χρησιμοποιηθούν στο πλαίσιο της υποχρέωσης υποβολής εκθέσεων δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2023/2055 της Επιτροπής.
- (22) Λόγω των χαρακτηριστικών της δραστηριότητάς τους, οι μεταφορείς δεν θα πρέπει να υποχρεούνται να εκπονούν σχέδιο εκτίμησης κινδύνου. Αντ' αυτού, θα πρέπει να υποχρεούνται να λαμβάνουν συγκεκριμένα μέτρα για την αποτροπή, τη συγκράτηση και την αντιμετώπιση των διαρροών και των απωλειών. Τα μέτρα αυτά θα πρέπει να

υπόκεινται σε επαλήθευση από τις αρμόδιες αρχές, κυρίως κατά τη διαδικασία μεταφοράς.

- (23) Η επιτυχής υλοποίηση των δράσεων που απαιτούνται για την αποφυγή των απωλειών κόκκων πλαστικού απαιτεί την πλήρη συνεργασία και δέσμευση των εργαζομένων των οικονομικών φορέων, των ενωσιακών μεταφορέων και των μεταφορέων τρίτων χωρών. Οι οικονομικοί φορείς και οι ενωσιακοί μεταφορείς θα πρέπει να υποχρεούνται να εκπαιδεύουν το προσωπικό τους ανάλογα με τους συγκεκριμένους ρόλους και τις αρμοδιότητες των υπαλλήλων τους, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι γνωρίζουν και είναι σε θέση να χρησιμοποιούν τον εξοπλισμό και να εκτελούν τις διαδικασίες που είναι αναγκαίες για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό. Οι οικονομικοί φορείς και οι ενωσιακοί μεταφορείς θα πρέπει επίσης να υποχρεούνται να παρακολουθούν και να τηρούν αρχεία με τις σχετικές δράσεις για την εφαρμογή των απαιτήσεων που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό, όπως, για παράδειγμα, την τοποθέτηση νέων συσκευών συλλογής. Κατά περίπτωση, θα πρέπει να λαμβάνουν διορθωτικά μέτρα, συμπεριλαμβανομένης, όπου απαιτείται, της βελτίωσης του εξοπλισμού και των εφαρμοζόμενων διαδικασιών.
- (24) Οι μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις που εκμεταλλεύονται εγκαταστάσεις που χειρίζονται κόκκους πλαστικού σε ποσότητες άνω των 1 000 τόνων ενδέχεται να ενέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο απωλειών κόκκων πλαστικού στο περιβάλλον. Για τον λόγο αυτό, οι εν λόγω επιχειρήσεις θα πρέπει να υποχρεούνται να υλοποιούν, για κάθε εγκατάσταση, πρόσθετες δράσεις όπως η διενέργεια ετήσιας εσωτερικής αξιολόγησης και η έγκριση προγράμματος κατάρτισης για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων αναγκών και μεθόδων όσον αφορά την κατάρτιση. Επιπλέον, για τις εν λόγω επιχειρήσεις, η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να αποδεικνύεται με την απόκτηση και την ανανέωση πιστοποιητικού που εκδίδεται από φορείς πιστοποίησης. Οι εν λόγω φορείς πιστοποίησης μπορούν να είναι είτε διαπιστευμένος φορέας αξιολόγησης της συμμόρφωσης είτε επαληθευτής περιβάλλοντος με άδεια επαλήθευσης και επικύρωσης σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1221/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³¹ περί της εκούσιας συμμετοχής οργανισμών σε κοινοτικό σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου (EMAS). Το πιστοποιητικό θα πρέπει να αντιστοιχεί σε ενιαίο μορφότυπο, ώστε να διασφαλίζεται η ομοιογένεια των πληροφοριών.
- (25) Οι πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις καθώς και οι μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις που εκμεταλλεύονται εγκαταστάσεις που έχουν χειριστεί κόκκους πλαστικού σε ποσότητες κάτω των 1 000 τόνων θα πρέπει να υπόκεινται σε κοινοποίηση υπεύθυνης δήλωσης συμμόρφωσης. Θα πρέπει επίσης να τους δοθεί επαρκής χρόνος ώστε να αποδείξουν τη συμμόρφωσή τους.
- (26) Για να μπορούν οι αρμόδιες αρχές να επαληθεύουν αποτελεσματικότερα τη συμμόρφωση σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, οι φορείς πιστοποίησης θα πρέπει να ενημερώνουν τις αρμόδιες αρχές σχετικά με το αποτέλεσμα των αξιολογήσεων

³¹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1221/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2009, περί της εκούσιας συμμετοχής οργανισμών σε κοινοτικό σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου (EMAS) και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 761/2001 και των αποφάσεων της Επιτροπής 2001/681/ΕΚ και 2006/193/ΕΚ (ΕΕ L 342 της 22.12.2009, σ. 1).

τους. Τα πιστοποιητικά δεν θα πρέπει να προδικάζουν την αξιολόγηση της συμμόρφωσης από τις αρμόδιες αρχές.

- (27) Για να καταχωριστούν στο EMAS, οι οικονομικοί φορείς πρέπει να συμμορφώνονται με την περιβαλλοντική νομοθεσία, συμπεριλαμβανομένου του παρόντος κανονισμού. Κατά συνέπεια, οι οικονομικοί φορείς που είναι καταχωρισμένοι στο EMAS θα πρέπει να θεωρείται ότι συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις του παρόντος κανονισμού, υπό την προϋπόθεση ότι ένας επαληθευτής περιβάλλοντος έχει επαληθεύσει ότι οι απαιτήσεις που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό έχουν συμπεριληφθεί και εφαρμόζονται στο οικείο σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης. Ως εκ τούτου, οι εν λόγω οικονομικοί φορείς θα πρέπει να εξαιρούνται από τις υποχρεώσεις πιστοποίησης και κοινοποίησης στις αρμόδιες αρχές κατά την ανανέωση των υπεύθυνων δηλώσεων και των εκτιμήσεων κινδύνου.
- (28) Οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να επαληθεύουν τη συμμόρφωση των οικονομικών φορέων, των ενωσιακών μεταφορέων και των μεταφορέων τρίτων χωρών με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον παρόντα κανονισμό κάνοντας χρήση, κατά περίπτωση, των πορισμάτων που παρέχονται στο πλαίσιο της πιστοποίησης ή ως υπεύθυνες δηλώσεις, βάσει είτε περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων είτε άλλων ενεργειών επαλήθευσης, ακολουθώντας προσέγγιση βάσει κινδύνου. Οι επιθεωρήσεις θα πρέπει, όπου είναι δυνατόν, να συντονίζονται με εκείνες που απαιτούνται δυνάμει άλλης ενωσιακής νομοθεσίας. Οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να παρέχουν στην Επιτροπή πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού.
- (29) Προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν οι επιπτώσεις τυχόν απώλειας, ο οικονομικός φορέας, ο ενωσιακός μεταφορέας ή ο μεταφορέας τρίτης χώρας θα πρέπει να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για την αποκατάσταση της συμμόρφωσης. Τα απαιτούμενα διορθωτικά μέτρα θα πρέπει να είναι αναλογικά προς τη διαπιστωθείσα παράβαση και τις αναμενόμενες επιβλαβείς επιπτώσεις της στο περιβάλλον. Όταν οι αρμόδιες αρχές διαπιστώνουν παράβαση του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να ενημερώνουν τον οικονομικό φορέα, τον ενωσιακό μεταφορέα ή τον μεταφορέα τρίτης χώρας σχετικά με την παράβαση που διαπιστώθηκε και να απαιτούν τη λήψη διορθωτικών μέτρων για την αποκατάσταση της συμμόρφωσης.
- (30) Οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να διαθέτουν ένα ελάχιστο σύνολο εξουσιών επιθεώρησης και επιβολής προκειμένου να διασφαλίζουν τη συμμόρφωση με τον παρόντα κανονισμό, να συνεργάζονται μεταξύ τους ταχύτερα και αποτελεσματικότερα και να αποτρέπουν την παράβαση του παρόντος κανονισμού από τους οικονομικούς φορείς, τους ενωσιακούς μεταφορείς και τους μεταφορείς τρίτων χωρών. Οι εν λόγω εξουσίες πρέπει να είναι επαρκείς για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των προκλήσεων και για να εμποδίζουν τους οικονομικούς φορείς που δεν συμμορφώνονται να εκμεταλλεύονται τα κενά του συστήματος επιβολής του νόμου με τη μετεγκατάστασή τους σε κράτη μέλη, οι αρμόδιες αρχές των οποίων δεν διαθέτουν τα κατάλληλα μέσα για να αντιμετωπίζουν αθέμιτες πρακτικές.
- (31) Οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να είναι σε θέση να χρησιμοποιούν όλα τα γεγονότα και τις περιστάσεις της υπόθεσης ως αποδεικτικά στοιχεία για τους σκοπούς της επιθεώρησής τους.
- (32) Οι πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) στην αλυσίδα εφοδιασμού κόκκων πλαστικού θα πρέπει να συμμορφώνονται με τις σχετικές υποχρεώσεις που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό, ωστόσο ενδέχεται να αντιμετωπίσουν αναλογικά υψηλότερο κόστος και δυσκολίες κατά τη συμμόρφωση με ορισμένες από τις υποχρεώσεις. Η Επιτροπή θα πρέπει να ενημερώσει τους οικονομικούς φορείς και

τους μεταφορείς σχετικά με την ανάγκη αποφυγής των απωλειών κόκκων πλαστικού. Επιπλέον, η Επιτροπή θα πρέπει να συντάξει υλικό κατάρτισης για να τους βοηθήσει να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους, ιδίως όσον αφορά τις απαιτήσεις της εκτίμησης κινδύνου. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρέχουν πρόσβαση σε πληροφορίες και συνδρομή για τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις και τις απαιτήσεις εκτίμησης κινδύνου. Όσον αφορά τη συνδρομή στα κράτη μέλη, αυτό θα μπορούσε να περιλαμβάνει τεχνική και χρηματοδοτική στήριξη, καθώς και εξειδικευμένη κατάρτιση για τις ΜΜΕ. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να λάβουν μέτρα σε σχέση με τους ισχύοντες κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις.

- (33) Προκειμένου να καταστεί δυνατός ο καθορισμός κοινής βάσης για την εκτίμηση των απωλειών κόκκων πλαστικού στο περιβάλλον, είναι αναγκαίο να καθοριστεί τυποποιημένη μεθοδολογία σε εναρμονισμένο πρότυπο το οποίο θα εκδοθεί σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1025/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³².
- (34) Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1025/2012 προβλέπει διαδικασία διατύπωσης αντιρρήσεων σε εναρμονισμένα πρότυπα όταν τα εν λόγω πρότυπα δεν ικανοποιούν πλήρως τις απαιτήσεις που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό.
- (35) Προκειμένου να εξασφαλιστεί η επίτευξη των στόχων του παρόντος κανονισμού και η αποτελεσματική επιβολή των απαιτήσεων, τα κράτη μέλη θα πρέπει να ορίσουν τις δικές τους αρμόδιες αρχές που θα είναι υπεύθυνες για την εφαρμογή και την επιβολή του παρόντος κανονισμού. Σε περιπτώσεις όπου υπάρχουν περισσότερες από μία ορισθείσες αρμόδιες αρχές στην επικράτειά τους και προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική άσκηση των καθηκόντων των αρμόδιων αρχών, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίζουν στενή συνεργασία μεταξύ όλων των ορισθεισών αρμόδιων αρχών.
- (36) Προκειμένου να διασφαλιστεί η συμμόρφωση, οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει επίσης να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα, μεταξύ άλλων επιθεωρήσεις και ακροάσεις όταν διαθέτουν σχετικές πληροφορίες και βασίζονται σε αυτές, συμπεριλαμβανομένων τεκμηριωμένων καταγγελιών που υποβάλλονται από τρίτους. Οι τρίτοι που υποβάλλουν μια καταγγελία θα πρέπει να είναι σε θέση να αποδείξουν ότι έχουν επαρκές συμφέρον ή να υποστηρίξουν ότι επέρχεται προσβολή δικαιώματος.
- (37) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι κάθε μέτρο που λαμβάνουν οι οικείες αρμόδιες αρχές δυνάμει του παρόντος κανονισμού υπόκειται σε πραγματική δικαστική προσφυγή σύμφωνα με το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης³³. Σύμφωνα με πάγια νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εναπόκειται στα δικαστήρια των κρατών μελών να διασφαλίζουν τη δικαστική προστασία των δικαιωμάτων που οι ιδιώτες αντλούν από το δίκαιο της Ένωσης. Επιπλέον, με το άρθρο 19 παράγραφος 1 της Συνθήκης για την

³² Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1025/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, σχετικά με την ευρωπαϊκή τυποποίηση, την τροποποίηση των οδηγιών του Συμβουλίου 89/686/ΕΟΚ και 93/15/ΕΟΚ και των οδηγιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 94/9/ΕΚ, 94/25/ΕΚ, 95/16/ΕΚ, 97/23/ΕΚ, 98/34/ΕΚ, 2004/22/ΕΚ, 2007/23/ΕΚ, 2009/23/ΕΚ και 2009/105/ΕΚ και την κατάργηση της απόφασης 87/95/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της απόφασης αριθ. 1673/2006/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 316 της 14.11.2012, σ. 12).

³³ *EE C 326 της 26.10.2012, σ. 391: EE C 326 της 26.10.2012, σ. 391.*

Ευρωπαϊκή Ένωση επιβάλλεται στα κράτη μέλη να προβλέπουν τα ένδικα βοηθήματα και μέσα που είναι αναγκαία για να διασφαλίζεται η πραγματική δικαστική προστασία στους τομείς που διέπονται από το δίκαιο της Ένωσης. Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι το κοινό, συμπεριλαμβανομένων των φυσικών ή νομικών προσώπων σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, έχει πρόσβαση στη δικαιοσύνη σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που έχουν αναλάβει τα κράτη μέλη ως συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης της Οικονομικής Επιτροπής των ΗΕ για την Ευρώπη (ΟΕΕ/ΗΕ) για την πρόσβαση σε πληροφορίες, τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα, της 25ης Ιουνίου 1998 («σύμβαση του Aarhus»)³⁴.

- (38) Για να εξασφαλιστεί ότι οι οικονομικοί φορείς αποθαρρύνονται αποτελεσματικά από το να μη συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό, τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεσπίσουν κανόνες σχετικά με τις κυρώσεις που θα εφαρμόζονται σε περιπτώσεις παράβασης του παρόντος κανονισμού και να μεριμνούν για την εφαρμογή των εν λόγω κανόνων. Οι προβλεπόμενες κυρώσεις θα πρέπει να είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές. Για να διευκολυνθεί η συνεκτικότερη εφαρμογή των κυρώσεων, είναι αναγκαίο να θεσπιστούν κοινά κριτήρια για τον καθορισμό των ειδών και των επιπέδων των κυρώσεων που πρέπει να επιβάλλονται σε περίπτωση παραβάσεων. Τα κριτήρια αυτά θα πρέπει να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τη φύση και τη σοβαρότητα της παράβασης, καθώς και τα οικονομικά οφέλη που αποκομίστηκαν από την παράβαση, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι υπεύθυνοι στερούνται τα εν λόγω οφέλη.
- (39) Κατά τον καθορισμό κυρώσεων και μέτρων για παραβάσεις, τα κράτη μέλη θα πρέπει να προβλέπουν ότι, με βάση τη σοβαρότητα της παράβασης, το επίπεδο των προστίμων θα πρέπει να στερεί ουσιαστικά από τον μη συμμορφούμενο οικονομικό φορέα, τους ενωσιακούς μεταφορείς και τους μεταφορείς τρίτων χωρών το οικονομικό όφελος που αποκομίστηκε από τη μη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον παρόντα κανονισμό, μεταξύ άλλων σε περιπτώσεις επανειλημμένων παραβάσεων. Η σοβαρότητα της παράβασης θα πρέπει να αποτελεί το βασικό κριτήριο για τα μέτρα που λαμβάνουν οι αρχές επιβολής του νόμου. Το μέγιστο ποσό των προστίμων θα πρέπει, σε περίπτωση παράβασης που διαπράττεται από νομικό πρόσωπο, να αντιπροσωπεύει τουλάχιστον το 4 % του ετήσιου οικονομικού κύκλου εργασιών στο οικείο κράτος μέλος.
- (40) Όταν προκαλείται βλάβη στην ανθρώπινη υγεία ως αποτέλεσμα παράβασης του παρόντος κανονισμού, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα θιγόμενα άτομα είναι σε θέση να διεκδικήσουν και να λάβουν αποζημίωση για τη βλάβη αυτή από τα σχετικά φυσικά ή νομικά πρόσωπα και, κατά περίπτωση, από τις σχετικές αρμόδιες αρχές που είναι υπεύθυνες για την παράβαση. Οι εν λόγω κανόνες αποζημίωσης συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της διατήρησης, της προστασίας και της βελτίωσης της ποιότητας του περιβάλλοντος και της προστασίας της ανθρώπινης υγείας, όπως ορίζονται στο άρθρο 191 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στηρίζουν επίσης το δικαίωμα στη ζωή, στην ακεραιότητα του προσώπου και στην προστασία της υγείας που ορίζεται στα άρθρα 2, 3 και 35 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής που ορίζεται στο άρθρο 47 του Χάρτη. Επίσης, η οδηγία

³⁴

<https://unece.org/environment-policy/public-participation/aarhus-convention/text>

2004/35/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³⁵ δεν παρέχει σε ιδιώτες το δικαίωμα να διεκδικήσουν αποζημίωση συνεπεία περιβαλλοντικής ζημίας ή επικείμενης απειλής τέτοιας ζημίας.

- (41) Για να διασφαλιστεί ότι τα φυσικά πρόσωπα μπορούν να υπερασπίζονται τα δικαιώματά τους στην περίπτωση βλαβών της υγείας που προκαλούνται από παραβάσεις του παρόντος κανονισμού και, ως εκ τούτου, να διασφαλίζεται η αποδοτικότερη επιβολή του, οι μη κυβερνητικές οργανώσεις που προάγουν την προστασία της ανθρώπινης υγείας ή του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προάγουν την προστασία των καταναλωτών και πληρούν τις απαιτήσεις του εθνικού δικαίου, ως μέλη του ενδιαφερόμενου κοινού, θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν σε διαδικασίες, όπως ορίζουν τα κράτη μέλη, είτε εξ ονόματος είτε προς υποστήριξη οποιουδήποτε θύματος, με την επιφύλαξη των εθνικών δικονομικών κανόνων που αφορούν την εκπροσώπηση και την υπεράσπιση ενώπιον δικαστηρίων. Τα κράτη μέλη διαθέτουν συνήθως δικονομική αυτοτέλεια να διασφαλίζουν την αποτελεσματική προσφυγή κατά παραβάσεων του δικαίου της Ένωσης, με την επιφύλαξη της τήρησης των αρχών της ισοδυναμίας και της αποτελεσματικότητας. Ωστόσο, η πείρα έχει δείξει ότι, μολονότι υπάρχουν συντριπτικά επιδημιολογικά στοιχεία που αποδεικνύουν τις αρνητικές επιπτώσεις της ρύπανσης στην υγεία του πληθυσμού, ιδίως όσον αφορά την ατμόσφαιρα, είναι δύσκολο για τα θύματα, βάσει των δικονομικών κανόνων που αφορούν το βάρος της απόδειξης που ισχύουν γενικά στα κράτη μέλη, να αποδείξουν την αιτιώδη συνάφεια μεταξύ της προκληθείσας βλάβης και της παράβασης. Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να προσαρμοστεί το βάρος της απόδειξης που ισχύει σε τέτοιες καταστάσεις. Όταν ένα άτομο μπορεί να προσκομίσει επαρκώς αξιόπιστα αποδεικτικά στοιχεία ώστε να συναχθεί τεκμήριο ότι η παράβαση του παρόντος κανονισμού αποτελεί την αιτία βλάβης που έχει προκληθεί στην υγεία ενός ατόμου ή έχει συμβάλει σημαντικά σε αυτήν, θα πρέπει να εναπόκειται στον εναγόμενο να ανατρέψει το εν λόγω τεκμήριο προκειμένου να απαλλαγεί από την ευθύνη του.
- (42) Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η τεχνολογική και επιστημονική πρόοδος, θα πρέπει να ανατεθεί στην Επιτροπή η εξουσία έκδοσης πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 290 ΣΛΕΕ, ώστε να τροποποιεί τα παραρτήματα. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό η Επιτροπή να διεξάγει, κατά τις προπαρασκευαστικές της εργασίες, τις κατάλληλες διαβουλεύσεις, μεταξύ άλλων σε επίπεδο εμπειρογνομόνων, και οι διαβουλεύσεις αυτές να πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις αρχές που ορίζονται στη διοργανική συμφωνία της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου³⁶. Πιο συγκεκριμένα, προκειμένου να εξασφαλιστεί η ίση συμμετοχή στην προετοιμασία των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο λαμβάνουν όλα τα έγγραφα κατά τον ίδιο χρόνο με τους εμπειρογνώμονες των κρατών μελών, και οι εμπειρογνώμονές τους έχουν συστηματικά πρόσβαση στις συνεδριάσεις των ομάδων εμπειρογνομόνων της Επιτροπής που ασχολούνται με την προετοιμασία κατ' εξουσιοδότηση πράξεων.
- (43) Προκειμένου να εξασφαλιστούν ενιαίες προϋποθέσεις για την εκτέλεση του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να ανατεθούν στην Επιτροπή εκτελεστικές αρμοδιότητες όσον

³⁵ Οδηγία 2004/35/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, σχετικά με την περιβαλλοντική ευθύνη όσον αφορά την πρόληψη και την αποκατάσταση περιβαλλοντικής ζημίας (ΕΕ L 143 της 30.4.2004, σ. 56).

³⁶ ΕΕ L 123 της 12.5.2016, σ. 1.

αφορά την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τις πληροφορίες για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού.

- (44) Προκειμένου να δοθεί στους οικονομικούς φορείς, στους ενωσιακούς μεταφορείς της ΕΕ και στους μεταφορείς τρίτων χωρών επαρκής χρόνος για να προσαρμοστούν στις απαιτήσεις που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό, η εφαρμογή του θα πρέπει να μετατεθεί χρονικά,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

1. Ο παρών κανονισμός θεσπίζει υποχρεώσεις για τον χειρισμό των κόκκων πλαστικού σε όλα τα στάδια της αλυσίδας εφοδιασμού, ώστε να αποφεύγονται οι απώλειες.
2. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στα ακόλουθα υποκείμενα:
 - α) οικονομικοί φορείς που χειρίστηκαν κόκκους πλαστικού στην Ένωση σε ποσότητες άνω των 5 τόνων κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος·
 - β) ενωσιακοί μεταφορείς και μεταφορείς τρίτων χωρών που μεταφέρουν κόκκους πλαστικού εντός της Ένωσης.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «κόκκος πλαστικού»: μικρή μάζα προσχηματισμένου πολυμερούς υλικού προς χύτευση, με σχετικά ομοιόμορφες διαστάσεις σε μια δεδομένη παρτίδα, η οποία χρησιμοποιείται ως πρώτη ύλη σε εργασίες κατασκευής πλαστικών προϊόντων·
- β) «διαρροή»: μεμονωμένη διαφυγή κόκκων πλαστικού από το πρωτεύον σύστημα συγκράτησης·
- γ) «απώλεια»: μεμονωμένη ή παρατεταμένη διαφυγή κόκκων πλαστικού από τα όρια της εγκατάστασης προς το περιβάλλον ή από οδικά οχήματα, σιδηροδρομικά βαγόνια ή σκάφη εσωτερικής ναυσιπλοΐας που μεταφέρουν κόκκους πλαστικού·
- δ) «εγκατάσταση»: κάθε χώρος, δομή, περιβάλλον ή τόπος εντός του οποίου διεξάγονται μία ή περισσότερες οικονομικές δραστηριότητες που περιλαμβάνουν τον χειρισμό κόκκων πλαστικού·
- ε) «οικονομικός φορέας»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο εκμεταλλεύεται ή ελέγχει την εγκατάσταση, εξολοκλήρου ή εν μέρει, ή, αν αυτό προβλέπεται από την εθνική νομοθεσία, στο οποίο έχει εκχωρηθεί αποφασιστική οικονομική εξουσία επί της τεχνικής λειτουργίας της εγκατάστασης·

- στ) «ενωσιακός μεταφορέας»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο εγκατεστημένο σε κράτος μέλος, το οποίο, στο πλαίσιο της οικονομικής του δραστηριότητας, ασχολείται με τη μεταφορά κόκκων πλαστικού με οδικά οχήματα, σιδηροδρομικά βαγόνια ή σκάφη εσωτερικής ναυσιπλοΐας·
- ζ) «μεταφορέας τρίτης χώρας»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο εγκατεστημένο σε τρίτη χώρα, το οποίο, στο πλαίσιο της οικονομικής του δραστηριότητας, ασχολείται με τη μεταφορά κόκκων πλαστικού εντός της Ένωσης με οδικά οχήματα, σιδηροδρομικά βαγόνια ή σκάφη εσωτερικής ναυσιπλοΐας·
- η) «πολύ μικρή, μικρή ή μεσαία επιχείρηση»: πολύ μικρή, μικρή ή μεσαία επιχείρηση κατά την έννοια του παραρτήματος της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής³⁷.
- θ) «μεγάλη επιχείρηση»: επιχείρηση που δεν είναι πολύ μικρή, μικρή ή μεσαία επιχείρηση·
- ι) «αρμόδια αρχή»: αρχή ή φορέας που ορίζεται από κράτος μέλος προκειμένου να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις που αυτό υπέχει δυνάμει του παρόντος κανονισμού·
- ια) «φορέας πιστοποίησης»: οποιοδήποτε από τα ακόλουθα:
- i) οργανισμός αξιολόγησης της συμμόρφωσης όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 13 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 765/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³⁸, ή οποιαδήποτε άλλη ένωση ή ομάδα τέτοιων οργανισμών που έχει διαπιστευτεί σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό·
- ii) επαληθευτής περιβάλλοντος, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 20 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1221/2009·
- ιβ) «αξιολόγηση της συμμόρφωσης»: η διαδικασία με την οποία αποδεικνύεται κατά πόσον μια εγκατάσταση πληροί τους εφαρμοστέους κανόνες του παρόντος κανονισμού και των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που εκδίδονται βάσει αυτού.

Άρθρο 3

Γενικές υποχρεώσεις

1. Οι οικονομικοί φορείς, οι ενωσιακοί μεταφορείς και οι μεταφορείς τρίτων χωρών διασφαλίζουν ότι οι απώλειες αποφεύγονται. Εάν σημειωθούν απώλειες, οι οικονομικοί φορείς, οι ενωσιακοί μεταφορείς και οι μεταφορείς τρίτων χωρών λαμβάνουν άμεσα μέτρα για τον καθαρισμό των εν λόγω απωλειών.
2. Οι οικονομικοί φορείς και οι ενωσιακοί μεταφορείς κοινοποιούν στην αρμόδια αρχή, με τον τρόπο που ορίζει η τελευταία, κάθε εγκατάσταση την οποία εκμεταλλεύονται και κάθε μεταφορά κόκκων πλαστικού, κατά περίπτωση.
3. Οι οικονομικοί φορείς και οι ενωσιακοί μεταφορείς κοινοποιούν στις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένοι κάθε σημαντική τροποποίηση των εγκαταστάσεων και των δραστηριοτήτων τους που σχετίζονται με τον χειρισμό

³⁷ Σύσταση της Επιτροπής, της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων (ΕΕ L 124 της 20.5.2003, σ. 36).

³⁸ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 765/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Ιουλίου 2008, για τον καθορισμό των απαιτήσεων διαπίστευσης και εποπτείας της αγοράς όσον αφορά την εμπορία των προϊόντων και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 339/93 (ΕΕ L 218 της 13.8.2008, σ. 30).

κόκκων πλαστικού, συμπεριλαμβανομένου τυχόν κλεισίματος υφιστάμενης εγκατάστασης.

4. Οι αρμόδιες αρχές καταρτίζουν και τηρούν δημόσιο μητρώο που περιέχει τις πληροφορίες που έχουν λάβει σύμφωνα με τις παραγράφους 3 και 4.

Άρθρο 4

Υποχρεώσεις σχετικά με τον χειρισμό κόκκων πλαστικού

1. Οι οικονομικοί φορείς λαμβάνουν τα ακόλουθα μέτρα:
 - α) καταρτίζουν σχέδιο εκτίμησης κινδύνου για κάθε εγκατάσταση σύμφωνα με το παράρτημα I, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση και το μέγεθος της εγκατάστασης, καθώς και την κλίμακα των εργασιών της·
 - β) εγκαθιστούν τον εξοπλισμό και εκτελούν τις διαδικασίες που περιγράφονται στο σχέδιο εκτίμησης κινδύνου που αναφέρεται στο στοιχείο α)·
 - γ) κοινοποιούν το σχέδιο εκτίμησης κινδύνου που αναφέρεται στο στοιχείο α) στην αρμόδια αρχή του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται η εγκατάσταση, μαζί με υπεύθυνη δήλωση συμμόρφωσης που εκδίδεται σύμφωνα με το υπόδειγμα εντύπου που παρατίθεται στο παράρτημα II.

Οι οικονομικοί φορείς επικαιροποιούν το σχέδιο εκτίμησης κινδύνου, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τις αδυναμίες που εντοπίζονται με βάση την πείρα τους στον χειρισμό κόκκων πλαστικού, και το θέτουν στη διάθεση των αρμόδιων αρχών κατόπιν αιτήματος.

2. Οι οικονομικοί φορείς που είναι μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις και εκμεταλλεύονται εγκαταστάσεις που έχουν χειριστεί κόκκους πλαστικού σε ποσότητες κάτω των 1 000 τόνων κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος, ή οι οποίες είναι πολύ μικρές ή μικρές επιχειρήσεις, κοινοποιούν στην αρμόδια αρχή επικαιροποιημένο σχέδιο εκτίμησης κινδύνου για κάθε εγκατάσταση, καθώς και ανανεωμένη υπεύθυνη δήλωση συμμόρφωσης, κάθε 5 έτη από την πιο πρόσφατη κοινοποίηση.
3. Οι αρμόδιες αρχές μπορούν να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να προχωρήσουν στις ακόλουθες ενέργειες:
 - α) να τροποποιούν τα σχέδια εκτίμησης κινδύνου που έχουν κοινοποιηθεί σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 ώστε να διασφαλίζεται ότι οι απώλειες μπορούν να αποτρέπονται αποτελεσματικά ή, κατά περίπτωση, να συγκρατούνται και να καθαρίζονται, και ότι τηρείται το παράρτημα I·
 - β) να εφαρμόζουν εγκαίρως οποιοδήποτε από τα μέτρα που απαριθμούνται στο παράρτημα I.
4. Οι αρμόδιες αρχές καταρτίζουν, τηρούν και επικαιροποιούν μητρώο που περιέχει τα σχέδια εκτίμησης κινδύνου και τις υπεύθυνες δηλώσεις συμμόρφωσης που κοινοποιούνται σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου. Το μητρώο δημοσιοποιείται σε ιστότοπο.
5. Οι ενωσιακοί μεταφορείς και οι μεταφορείς τρίτων χωρών διασφαλίζουν ότι κατά τις εργασίες φορτοεκφόρτωσης, καθαρισμού και συντήρησης και κατά τις διαδρομές μεταφοράς εφαρμόζονται τα μέτρα που καθορίζονται στο παράρτημα III.

6. Όταν οι οικονομικοί φορείς εφαρμόζουν τα μέτρα που καθορίζονται στο σχέδιο εκτίμησης κινδύνου που καταρτίζεται σύμφωνα με το παράρτημα Ι και όταν οι ενωσιακοί μεταφορείς και μεταφορείς τρίτων χωρών εφαρμόζουν τα μέτρα που ορίζονται στο παράρτημα ΙΙΙ, τα μέτρα λαμβάνονται με την ακόλουθη σειρά προτεραιότητας:
- α) μέτρα για την αποτροπή των διαρροών·
 - β) μέτρα για τη συγκράτηση των διαρροών ώστε αυτές να μη μετατραπούν σε απώλειες·
 - γ) μέτρα για τον καθαρισμό μετά από διαρροή ή απώλεια.
7. Οι οικονομικοί φορείς και οι ενωσιακοί μεταφορείς έχουν τις ακόλουθες υποχρεώσεις:
- α) διασφαλίζουν ότι το προσωπικό τους εκπαιδεύεται ανάλογα με τους συγκεκριμένους ρόλους και τις αρμοδιότητές του και ότι γνωρίζει και είναι σε θέση να χρησιμοποιεί τον σχετικό εξοπλισμό και να εκτελεί τις διαδικασίες που ορίζονται για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τον παρόντα κανονισμό·
 - β) τηρούν αρχεία των μέτρων που λαμβάνονται για τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις που ορίζονται στο παρόν άρθρο·
 - γ) τηρούν αρχεία με τις ετήσιες εκτιμώμενες ποσότητες απωλειών και τον συνολικό όγκο κόκκων πλαστικού που χειρίζονται.

Αρχής γενομένης έξι μήνες μετά τη δημοσίευση του σχετικού εναρμονισμένου προτύπου στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ή από την ημερομηνία εφαρμογής της εκτελεστικής πράξης που αναφέρεται στο άρθρο 13 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού, οι οικονομικοί φορείς υπολογίζουν τις ποσότητες των απωλειών που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο γ) σύμφωνα με την τυποποιημένη μεθοδολογία που αναφέρεται στο άρθρο 13.

Οι οικονομικοί φορείς και οι ενωσιακοί μεταφορείς τηρούν τα αρχεία που αναφέρονται στα στοιχεία β) και γ) της παρούσας παραγράφου για περίοδο πέντε ετών και τα θέτουν στη διάθεση των αρμόδιων αρχών και, κατά περίπτωση, των φορέων πιστοποίησης κατόπιν αιτήματος.

8. Εάν αποτύχει κάποιο μέτρο που λαμβάνεται για την αποτροπή, τη συγκράτηση και τον καθαρισμό διαρροών και απωλειών, οι οικονομικοί φορείς, οι μεταφορείς και οι μεταφορείς τρίτων χωρών λαμβάνουν διορθωτικά μέτρα το συντομότερο δυνατόν.
9. Κάθε χρόνο οι οικονομικοί φορείς που δεν είναι πολύ μικρές ή μικρές επιχειρήσεις και οι οποίοι εκμεταλλεύονται εγκαταστάσεις που είχαν χειριστεί κόκκους πλαστικού σε ποσότητες άνω των 1 000 τόνων κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος διενεργούν, για κάθε εγκατάσταση, εσωτερική αξιολόγηση της κατάστασης συμμόρφωσης της εγκατάστασης με τις απαιτήσεις του σχεδίου εκτίμησης κινδύνου που ορίζεται στο παράρτημα Ι. Η εσωτερική αξιολόγηση μπορεί να καλύπτει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα θέματα:
- α) εκτιμώμενες ποσότητες και αιτίες απωλειών·
 - β) εξοπλισμό πρόληψης, συγκράτησης και καθαρισμού και/ή διαδικασίες που εφαρμόζονται για την αποφυγή μελλοντικών απωλειών, με την αντίστοιχη αποτελεσματικότητα αυτών·

- γ) συζητήσεις με το προσωπικό, επιθεωρήσεις του διαθέσιμου εξοπλισμού και των εφαρμοζόμενων διαδικασιών και αναθεώρηση κάθε συναφούς υλικού τεκμηρίωσης.

Άρθρο 5

Πιστοποίηση

1. Το αργότερο έως την/τις ... [*Επίσημη Εφημερίδα: να προστεθεί η ημερομηνία = 24 μήνες μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού*], και στη συνέχεια ανά τριετία, οι οικονομικοί φορείς που είναι μεγάλες επιχειρήσεις αποδεικνύουν ότι κάθε εγκατάσταση που χειρίστηκε κόκκους πλαστικού σε ποσότητα άνω των 1 000 τόνων κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις που ορίζονται στο παράρτημα I, εξασφαλίζοντας πιστοποιητικό που εκδίδεται από φορέα πιστοποίησης.
2. Το αργότερο έως την/τις ... [*Επίσημη Εφημερίδα: να προστεθεί η ημερομηνία = 36 μήνες μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού*], και στη συνέχεια ανά τετραετία, οι οικονομικοί φορείς που είναι μεσαίες επιχειρήσεις αποδεικνύουν ότι κάθε εγκατάσταση που χειρίστηκε κόκκους πλαστικού σε ποσότητα άνω των 1 000 τόνων κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις που ορίζονται στο παράρτημα I, εξασφαλίζοντας πιστοποιητικό που εκδίδεται από φορέα πιστοποίησης.
3. Οι φορείς πιστοποίησης διενεργούν δειγματοληπτικούς ελέγχους για να επιβεβαιώσουν ότι όλα τα μέτρα που περιλαμβάνονται στο σχέδιο εκτίμησης κινδύνου σύμφωνα με το παράρτημα I εφαρμόζονται δεόντως.
4. Τα πιστοποιητικά πληρούν τις παρακάτω απαιτήσεις:
 - α) εκδίδονται σύμφωνα με το υπόδειγμα εντύπου που παρατίθεται στο παράρτημα IV και σε ηλεκτρονική μορφή·
 - β) προσδιορίζουν τον οικονομικό φορέα, την εγκατάσταση που καλύπτεται από το πιστοποιητικό, την ημερομηνία των διενεργηθέντων δειγματοληπτικών ελέγχων και την περίοδο ισχύος·
 - γ) πιστοποιούν τη συμμόρφωση της εγκατάστασης που καλύπτεται από το πιστοποιητικό προς τις απαιτήσεις του παραρτήματος I.
5. Χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, οι φορείς πιστοποίησης κοινοποιούν στην αρμόδια αρχή τα ακόλουθα:
 - α) πιστοποιητικά που έχουν εκδοθεί·
 - β) πιστοποιητικά που έχουν ανασταλεί ή ανακληθεί·
 - γ) αλλαγές σε πιστοποιητικά.

Οι αρμόδιες αρχές καταρτίζουν, τηρούν και επικαιροποιούν μητρώο πιστοποιητικών. Το μητρώο δημοσιοποιείται σε ιστότοπο.

Άρθρο 6

Συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης

Οι οικονομικοί φορείς που είναι καταχωρισμένοι στο κοινοτικό σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1221/2009 απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 και τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 5 παράγραφοι 1 και 2 του παρόντος κανονισμού, υπό την προϋπόθεση ότι ο επαληθευτής περιβάλλοντος, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 20) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1221/2009, έχει ελέγξει ότι οι απαιτήσεις που ορίζονται στο παράρτημα Ι έχουν συμπεριληφθεί στο σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης του οικονομικού φορέα και έχουν εφαρμοστεί.

Άρθρο 7

Διαπίστευση φορέων πιστοποίησης

Η διαπίστευση των φορέων πιστοποίησης που αναφέρεται στο άρθρο 3 στοιχείο ια) σημείο i) περιλαμβάνει αξιολόγηση της συμμόρφωσης με τις ακόλουθες απαιτήσεις:

- α) ο φορέας πιστοποίησης είναι ανεξάρτητος από τον οικονομικό φορέα·
- β) ο φορέας πιστοποίησης, τα ανώτατα διευθυντικά του στελέχη και το προσωπικό που είναι αρμόδιο για την αξιολόγηση της συμμόρφωσης δεν αναλαμβάνουν καμιά δραστηριότητα που μπορεί να αντίκειται στην ανεξάρτητη κρίση ή την ακεραιότητά τους σε σχέση με τις δραστηριότητες πιστοποίησης·
- γ) ο φορέας πιστοποίησης και το προσωπικό του εκτελούν τις δραστηριότητές τους με ύψιστη επαγγελματική ακεραιότητα και με την απαιτούμενη τεχνική ικανότητα και δεν υπόκεινται σε πιέσεις και παραινήσεις, ακόμα και οικονομικής φύσης, που θα μπορούσαν να επηρεάσουν την κρίση τους ή το αποτέλεσμα των δραστηριοτήτων πιστοποίησης·
- δ) ο φορέας πιστοποίησης διαθέτει την εμπειρογνώσια, τον εξοπλισμό και τις υποδομές που απαιτούνται για την εκτέλεση της αξιολόγησης συμμόρφωσης για την οποία έχει διαπιστευτεί·
- ε) ο φορέας πιστοποίησης διαθέτει επαρκές και κατάλληλα ειδικευμένο και έμπειρο προσωπικό, το οποίο είναι υπεύθυνο για την εκτέλεση των καθηκόντων αξιολόγησης συμμόρφωσης·
- στ) το προσωπικό του φορέα πιστοποίησης τηρεί το επαγγελματικό απόρρητο όσον αφορά όλες τις πληροφορίες που περιέχονται σε γνώση του κατά την εκτέλεση των καθηκόντων αξιολόγησης συμμόρφωσης·
- ζ) όταν ένας φορέας πιστοποίησης αναθέτει κατ' υπερβολαβία ορισμένα καθήκοντα που συνδέονται με την πιστοποίηση ή προσφεύγει σε θυγατρική, αναλαμβάνει πλήρως την ευθύνη για τα καθήκοντα που εκτελούν οι υπεργολάβοι ή οι θυγατρικές και αξιολογεί και παρακολουθεί τα προσόντα του υπεργολάβου ή της θυγατρικής και τις εργασίες που αυτός/αυτή εκτελεί.

Άρθρο 8

Επαλήθευση συμμόρφωσης και υποβολή εκθέσεων

1. Οι αρμόδιες αρχές επαληθεύουν τη συμμόρφωση των οικονομικών φορέων, των ενωσιακών μεταφορέων και των μεταφορέων τρίτων χωρών με τις υποχρεώσεις που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό, λαμβάνοντας υπόψη τις πληροφορίες που παρέχονται στις υπεύθυνες δηλώσεις συμμόρφωσης που αναφέρονται στο άρθρο 4 παράγραφοι 1 και 2 και παρέχονται από φορείς πιστοποίησης σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 5. Οι αρμόδιες αρχές διενεργούν περιβαλλοντικές επιθεωρήσεις και άλλες ενέργειες επαλήθευσης, ακολουθώντας προσέγγιση βάσει κινδύνου.
2. Το αργότερο έως τις ... [Υπηρεσία Εκδόσεων: να προστεθεί η ημερομηνία = η πρώτη ημέρα του μήνα τέσσερα έτη μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού] και στη συνέχεια ανά τριετία, τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή έκθεση η οποία περιέχει ποιοτικές και ποσοτικές πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος. Στις πληροφορίες αυτές περιλαμβάνονται τα εξής:
 - α) ο αριθμός των οικονομικών φορέων ανά μέγεθος επιχείρησης σύμφωνα με τη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής και ανά οικονομική δραστηριότητα, των εγκαταστάσεών τους και των ενωσιακών μεταφορέων και των μεταφορικών μέσων που διατίθενται για τη μεταφορά κόκκων πλαστικού·
 - β) ο αριθμός των σχεδίων εκτίμησης κινδύνου, των υπεύθυνων δηλώσεων που κοινοποιήθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφοι 1 και 2 και των πιστοποιητικών που κοινοποιήθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 5·
 - γ) ο αριθμός και τα αποτελέσματα των περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων και άλλων ενεργειών επαλήθευσης που διενεργήθηκαν σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, καθώς και ο αριθμός των περιστατικών και ατυχημάτων που αναφέρθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 1 και τα μέτρα που ελήφθησαν σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό.
3. Η Επιτροπή καθορίζει, με εκτελεστικές πράξεις, μορφότυπο για τις αναφορές της παραγράφου 2.

Άρθρο 9

Περιστατικά και ατυχήματα

1. Με την επιφύλαξη της οδηγίας 2004/35/ΕΚ, σε περίπτωση περιστασιακής ή τυχαίας απώλειας που επηρεάζει σημαντικά την ανθρώπινη υγεία ή το περιβάλλον, οι οικονομικοί φορείς, οι ενωσιακοί μεταφορείς και οι μεταφορείς τρίτων χωρών προχωρούν αμέσως στις παρακάτω ενέργειες:
 - α) ενημερώνουν την αρμόδια αρχή στο έδαφος της οποίας συνέβη το περιστατικό ή το ατύχημα και δηλώνουν την κατ' εκτίμηση ποσότητα της απώλειας·
 - β) λαμβάνουν μέτρα για τον περιορισμό των επιπτώσεων στην υγεία ή το περιβάλλον και για την αποτροπή περαιτέρω περιστατικών ή ατυχημάτων.
2. Η αρμόδια αρχή στο έδαφος της οποίας συνέβη το περιστατικό ή το ατύχημα απαιτεί, όπου χρειάζεται, από τους οικονομικούς φορείς, τους ενωσιακούς μεταφορείς και τους μεταφορείς τρίτων χωρών να λάβουν κατάλληλα συμπληρωματικά μέτρα για τον περιορισμό των επιπτώσεων στην υγεία ή το περιβάλλον και για την αποτροπή περαιτέρω περιστατικών ή ατυχημάτων.

3. Στην περίπτωση περιστατικού ή ατυχήματος που επηρεάζει σημαντικά την ανθρώπινη υγεία ή το περιβάλλον σε άλλο κράτος μέλος, η αρμόδια αρχή στο έδαφος της οποίας συνέβη το ατύχημα ή το περιστατικό πληροφορεί αμέσως την αρμόδια αρχή του εν λόγω άλλου κράτους μέλους.

Άρθρο 10

Μη συμμόρφωση

1. Σε περίπτωση παράβασης των κανόνων που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό, οι οικονομικοί φορείς, οι ενωσιακοί μεταφορείς και οι μεταφορείς τρίτων χωρών:
 - α) πληροφορούν την αρμόδια αρχή·
 - β) λαμβάνουν τα απαιτούμενα μέτρα για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης το συντομότερο δυνατόν·
 - γ) συμμορφώνονται με τυχόν συμπληρωματικά μέτρα τα οποία η αρμόδια αρχή υποδεικνύει ως αναγκαία για την αποκατάσταση της συμμόρφωσης.
2. Όταν η παράβαση των κανόνων που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό συνιστά άμεσο κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία ή απειλεί να προκαλέσει άμεσες σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον, η αρμόδια αρχή μπορεί να αναστείλει τη λειτουργία της εγκατάστασης έως ότου αποκατασταθεί η συμμόρφωση σύμφωνα με την παράγραφο 1 στοιχεία β) και γ).

Άρθρο 11

Ορισμός και εξουσίες των αρμόδιων αρχών

1. Τα κράτη μέλη ορίζουν μία ή περισσότερες αρμόδιες αρχές για την εφαρμογή και την επιβολή του παρόντος κανονισμού.
2. Τα κράτη μέλη αναθέτουν στις αρμόδιες αρχές τους τις εξουσίες επιθεώρησης και επιβολής που είναι αναγκαίες για την εξασφάλιση της συμμόρφωσης με τον παρόντα κανονισμό.
3. Στις εξουσίες που αναφέρονται στην παράγραφο 2 περιλαμβάνονται τουλάχιστον οι ακόλουθες:
 - α) η εξουσία να προσπελαίνουν οποιαδήποτε σχετικά έγγραφα, δεδομένα ή πληροφορίες που αφορούν παράβαση του παρόντος κανονισμού, σε οποιαδήποτε μορφή ή μορφότυπο και ανεξαρτήτως του μέσου αποθήκευσής τους ή του τόπου όπου βρίσκονται αποθηκευμένα, καθώς και η εξουσία να λαμβάνουν ή να αποκτούν αντίγραφα αυτών·
 - β) η εξουσία να απαιτούν από κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο να παρέχει κάθε σχετική πληροφορία, δεδομένα ή έγγραφα, σε οποιαδήποτε μορφή ή μορφότυπο και ανεξαρτήτως του μέσου αποθήκευσής τους ή του τόπου όπου βρίσκονται αποθηκευμένα, προκειμένου να διαπιστώσουν κατά πόσον έχει σημειωθεί ή σημειώνεται παράβαση του παρόντος κανονισμού και να εξακριβώσουν τις λεπτομέρειες της παράβασης αυτής·

- γ) η εξουσία να ξεκινούν με δική τους πρωτοβουλία επιθεώρηση με σκοπό την παύση ή την απαγόρευση των παραβάσεων του παρόντος κανονισμού·
 - δ) η εξουσία να προσπελαύνουν εγκαταστάσεις.
4. Οι αρμόδιες αρχές μπορούν να χρησιμοποιούν οποιεσδήποτε πληροφορίες, έγγραφα, ευρήματα, δηλώσεις ή μυστικές πληροφορίες ως αποδεικτικά στοιχεία για τους σκοπούς των περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων τους, ανεξάρτητα από τον μορφότυπο ή το μέσο στο οποίο βρίσκονται αποθηκευμένα.
 5. Σε περίπτωση που υπάρχουν περισσότερες από μία αρμόδιες αρχές στην επικράτεια ενός κράτους μέλους, αυτό εξασφαλίζει τη δημιουργία κατάλληλων μηχανισμών επικοινωνίας και συντονισμού.

Άρθρο 12

Συνδρομή σχετικά με τη συμμόρφωση

1. Η Επιτροπή συντάσσει υλικό ευαισθητοποίησης και κατάρτισης σχετικά με την ορθή εφαρμογή των υποχρεώσεων που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό, κατόπιν διαβούλευσης με εκπροσώπους των οικονομικών φορέων, των μεταφορέων και των φορέων πιστοποίησης, συμπεριλαμβανομένων των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων, και σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές.
2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι οικονομικοί φορείς και οι μεταφορείς, ιδίως οι πολύ μικρές, οι μικρές και οι μεσαίες επιχειρήσεις, έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες και συνδρομή για τη συμμόρφωση με τον παρόντα κανονισμό.

Με την επιφύλαξη των εφαρμοστέων κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων, η συνδρομή που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο μπορεί να λάβει τη μορφή:

- α) χρηματοδοτικής στήριξης·
 - β) πρόσβασης σε χρηματοδότηση·
 - γ) εξειδικευμένης κατάρτισης της διοίκησης και του προσωπικού·
 - δ) οργανωτικής και τεχνικής συνδρομής.
3. Τα κράτη μέλη προωθούν τα προγράμματα κατάρτισης που παρέχουν κατάλληλα προσόντα στο προσωπικό των φορέων πιστοποίησης.

Άρθρο 13

Τυποποιημένη μεθοδολογία

1. Για τους σκοπούς της συμμόρφωσης με την υποχρέωση που αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 7 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ), αναπτύσσεται βάσει εναρμονισμένων προτύπων μεθοδολογία για την εκτίμηση των ποσοτήτων των απωλειών, σύμφωνα με τις διαδικασίες που θεσπίζονται με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1025/2012.
2. Εάν κανένας ευρωπαϊκός οργανισμός τυποποίησης δεν αποδεχθεί το αίτημα κατάρτισης εναρμονισμένου προτύπου ή εάν η Επιτροπή θεωρεί ότι το προτεινόμενο πρότυπο δεν πληροί τις απαιτήσεις που επιδιώκει να καλύψει, η Επιτροπή καθορίζει τη μεθοδολογία που αναφέρεται στην παράγραφο 1 μέσω εκτελεστικής πράξης.

Άρθρο 14

Χειρισμός καταγγελιών και πρόσβαση στη δικαιοσύνη

1. Τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή οι οργανώσεις που θεωρείται, βάσει του εθνικού δικαίου, ότι έχουν επαρκές συμφέρον ή τα οποία θεωρούν ότι τα δικαιώματά τους προσβάλλονται δικαιούνται να υποβάλλουν τεκμηριωμένες καταγγελίες στις αρμόδιες αρχές όταν κρίνουν, βάσει αντικειμενικών περιστάσεων, ότι κάποιος οικονομικός φορέας, ενωσιακός μεταφορέας ή μεταφορέας τρίτης χώρας δεν συμμορφώνεται με τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού.

Για τους σκοπούς του πρώτου εδαφίου, μη κυβερνητικές οντότητες ή οργανώσεις που προάγουν την προστασία της ανθρώπινης υγείας, του περιβάλλοντος ή των καταναλωτών και ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις οι οποίες καθορίζονται στο εθνικό δίκαιο θεωρείται ότι έχουν επαρκές συμφέρον.

2. Οι αρμόδιες αρχές αξιολογούν κάθε τεκμηριωμένη καταγγελία που αναφέρεται στην παράγραφο 1 και, εφόσον απαιτείται, λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα, συμπεριλαμβανομένων επιθεωρήσεων και ακροάσεων του προσώπου ή της οργάνωσης, με σκοπό την επαλήθευση της εν λόγω καταγγελίας. Εάν διαπιστωθεί ότι η καταγγελία είναι βάσιμη, οι αρμόδιες αρχές λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 3.
3. Οι αρμόδιες αρχές ενημερώνουν, το ταχύτερο δυνατόν, το πρόσωπο ή την οργάνωση που αναφέρεται στην παράγραφο 1, το οποίο / η οποία υπέβαλε την καταγγελία, σχετικά με την απόφασή τους να δεχθούν ή να απορρίψουν το αίτημα για λήψη μέτρων σύμφωνα με την καταγγελία, και αιτιολογούν δεόντως την απόφασή τους.
4. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι το πρόσωπο ή η οργάνωση που αναφέρεται στην παράγραφο 1, το οποίο / η οποία υπέβαλε τεκμηριωμένη καταγγελία, έχει πρόσβαση σε δικαστήριο ή άλλο ανεξάρτητο και αμερόληπτο κρατικό όργανο αρμόδιο για τον έλεγχο της διαδικαστικής και ουσιαστικής νομιμότητας κάθε απόφασης σχετικά με την εν λόγω καταγγελία, καθώς και των αποφάσεων, πράξεων ή παραλείψεων της αρμόδιας αρχής δυνάμει του παρόντος κανονισμού, με την επιφύλαξη τυχόν διατάξεων του εθνικού δικαίου που απαιτούν την εξάντληση των διαδικασιών διοικητικής προσφυγής προτού ασκηθεί προσφυγή ενώπιον δικαστηρίου. Οι εν λόγω διαδικασίες προσφυγής είναι δίκαιες, αντικειμενικές και έγκαιρες, προσφέρονται δωρεάν ή δεν είναι απαγορευτικά δαπανηρές, και προβλέπουν κατάλληλα και αποτελεσματικά μέτρα επανόρθωσης, συμπεριλαμβανομένων των δικαστικών εντολών, όπου κρίνεται αναγκαίο.
5. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να τίθενται στη διάθεση του κοινού πρακτικές πληροφορίες σχετικά με την πρόσβαση στις διοικητικές και δικαστικές διαδικασίες προσφυγής που αναφέρονται στο παρόν άρθρο.

Άρθρο 15

Κυρώσεις

1. Με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων των κρατών μελών βάσει της οδηγίας 2008/99/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³⁹, τα κράτη μέλη θεσπίζουν κανόνες σχετικά με τις κυρώσεις που επιβάλλονται σε περίπτωση παραβάσεων του παρόντος κανονισμού και λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν την επιβολή τους. Οι προβλεπόμενες κυρώσεις είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές.
2. Οι κυρώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 περιλαμβάνουν πρόστιμα ανάλογα με τον κύκλο εργασιών του νομικού προσώπου ή το εισόδημα του φυσικού προσώπου που διέπραξε την παράβαση. Το ύψος των προστίμων υπολογίζεται με τρόπο ώστε να διασφαλίζεται ότι τα πρόστιμα στερούν ουσιαστικά από το πρόσωπο που ευθύνεται για τις παραβάσεις τα οικονομικά οφέλη που προκύπτουν από τις εν λόγω παραβάσεις. Το ύψος των προστίμων αυξάνεται σταδιακά για επανειλημμένες παραβάσεις. Σε περίπτωση παράβασης που διαπράττεται από νομικό πρόσωπο, το ανώτατο ποσό των εν λόγω προστίμων ανέρχεται τουλάχιστον στο 4 % του ετήσιου κύκλου εργασιών του οικονομικού φορέα στο οικείο κράτος μέλος κατά το οικονομικό έτος που προηγείται της απόφασης επιβολής του προστίμου.
3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι κυρώσεις που καθορίζονται δυνάμει του παρόντος άρθρου λαμβάνουν δεόντως υπόψη τα εξής, κατά περίπτωση:
 - α) τη φύση, τη βαρύτητα και την έκταση της παράβασης·
 - β) το αν η παράβαση διαπράχθηκε εκ προθέσεως ή εξ αμελείας·
 - γ) τον πληθυσμό ή το περιβάλλον που θίγεται από την παράβαση, λαμβάνοντας υπόψη τις επιπτώσεις της παράβασης στον στόχο της επίτευξης υψηλού επιπέδου προστασίας της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος.
 - δ) την οικονομική κατάσταση του οικονομικού φορέα, του ενωσιακού μεταφορέα ή του μεταφορέα τρίτης χώρας που θεωρείται υπεύθυνος.

Άρθρο 16

Αποζημίωση

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, όταν προκαλείται βλάβη στην ανθρώπινη υγεία ως αποτέλεσμα παράβασης του παρόντος κανονισμού, τα θιγόμενα άτομα έχουν το δικαίωμα να διεκδικήσουν και να λάβουν αποζημίωση για την εν λόγω βλάβη από τα σχετικά φυσικά ή νομικά πρόσωπα και, κατά περίπτωση, από τις σχετικές αρμόδιες αρχές που ευθύνονται για την παράβαση.
2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, ως μέρος του ενδιαφερόμενου κοινού, οι μη κυβερνητικές οργανώσεις που προάγουν την προστασία της ανθρώπινης υγείας ή του περιβάλλοντος και πληρούν τυχόν απαιτήσεις της εθνικής νομοθεσίας επιτρέπεται να εκπροσωπούν τα θιγόμενα άτομα και να ασκούν συλλογικές αγωγές αποζημίωσης. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι αξίωση αποζημίωσης για βλάβη που προκλήθηκε από παράβαση δεν μπορεί να ασκηθεί δύο φορές, και από τα θιγόμενα άτομα και από τις μη κυβερνητικές οργανώσεις που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο.

³⁹ Οδηγία 2008/99/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2008, σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου (ΕΕ L 328 της 6.12.2008, σ. 28).

3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εθνικοί κανόνες και διαδικασίες που αφορούν διεκδικήσεις αποζημίωσης σχεδιάζονται και εφαρμόζονται με τρόπο ώστε να μην καθιστούν αδύνατη ή υπερβολικά δυσχερή την άσκηση του δικαιώματος αποζημίωσης για βλάβη που προκαλείται από παράβαση σύμφωνα με την παράγραφο 1.
4. Όταν η διεκδίκηση αποζημίωσης που αναφέρεται στην παράγραφο 1 υποστηρίζεται από αποδεικτικά στοιχεία από τα οποία τεκμαίρεται αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της βλάβης και της παράβασης, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι το πρόσωπο που είναι υπεύθυνο για την παράβαση φέρει το βάρος να αποδείξει ότι η παράβαση δεν προκάλεσε ούτε συνέβαλε στη βλάβη.
5. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι προθεσμίες παραγραφής για την κίνηση διεκδικήσεων αποζημίωσης που αναφέρονται στην παράγραφο 1 δεν είναι μικρότερες των 5 ετών. Οι εν λόγω προθεσμίες δεν αρχίζουν να υπολογίζονται πριν από την παύση της παράβασης και προτού το πρόσωπο που ζητεί την αποζημίωση πληροφορηθεί ή μπορεί ευλόγως να αναμένεται ότι έχει πληροφορηθεί ότι έχει υποστεί βλάβη από παράβαση σύμφωνα με την παράγραφο 1.

Άρθρο 17

Τροποποιήσεις των παραρτημάτων

Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 19 για την τροποποίηση των παραρτημάτων I έως IV με σκοπό να λαμβάνονται υπόψη η τεχνική πρόοδος και οι επιστημονικές εξελίξεις.

Κατά την έκδοση των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τα εξής:

- α) την πείρα που αποκτήθηκε από την εφαρμογή των υποχρεώσεων που ορίζονται στα άρθρα 4 και 5·
- β) τα σχετικά διεθνή πρότυπα·
- γ) τις ιδιαιτερότητες των τομέων δραστηριότητας·
- δ) τις συγκεκριμένες ανάγκες των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων.

Άρθρο 18

Άσκηση της εξουσιοδότησης

1. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις υπό τους όρους του παρόντος άρθρου.
2. Η εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που αναφέρεται στο άρθρο 17 ανατίθεται στην Επιτροπή για περίοδο 5 ετών από την/τις ... [Υπηρεσία Εκδόσεων: να προστεθεί η ημερομηνία = η πρώτη ημέρα του μήνα μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού]. Η Επιτροπή συντάσσει έκθεση σχετικά με την ανατεθείσα εξουσία, το αργότερο εννέα μήνες πριν από τη λήξη της πενταετούς περιόδου. Η εξουσιοδότηση ανανεώνεται σιωπηρά για περιόδους ίδιας διάρκειας, εκτός αν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο προβάλουν αντιρρήσεις το αργότερο τρεις μήνες πριν από τη λήξη της κάθε περιόδου.

3. Η εξουσιοδότηση που προβλέπεται στο άρθρο 17 μπορεί να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο. Η απόφαση ανάκλησης περατώνει την εξουσιοδότηση που προσδιορίζεται στην εν λόγω απόφαση. Αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσης της απόφασης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που ορίζεται σε αυτήν. Δεν θίγει το κύρος των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που ισχύουν ήδη.
4. Πριν εκδώσει κατ' εξουσιοδότηση πράξη, η Επιτροπή διεξάγει διαβουλεύσεις με εμπειρογνώμονες που ορίζουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις αρχές της διοργανικής συμφωνίας της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου.
5. Μόλις εκδώσει κατ' εξουσιοδότηση πράξη, η Επιτροπή την κοινοποιεί ταυτόχρονα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.
6. Η κατ' εξουσιοδότηση πράξη που εκδίδεται δυνάμει του άρθρου 17 τίθεται σε ισχύ μόνο αν δεν διατυπωθεί αντίρρηση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο εντός δύο μηνών από την ημέρα κοινοποίησης της πράξης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο ή αν, πριν λήξει αυτή η προθεσμία, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενημερώσουν αμφότερα την Επιτροπή ότι δεν θα προβάλουν αντιρρήσεις. Η περίοδος αυτή παρατείνεται κατά δύο μήνες κατόπιν πρωτοβουλίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου.

Άρθρο 19

Έναρξη ισχύος και εφαρμογή

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται [*Υπηρεσία Εκδόσεων: να συμπληρωθεί η ημερομηνία = 18 μήνες μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού*]. Ωστόσο, το άρθρο 3 παράγραφος 1 εφαρμόζεται από την/τις [*Υπηρεσία Εκδόσεων: να συμπληρωθεί η ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού*].

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Η Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος